

KPANBARA **labaar munlee**

Ki jiin 2 Kpanbar gbouŋ na po

Gbouŋ na beerit Israel naan yent nan Juda naan yent poe, ki tan tuu yoo nba ki Yennu te ki bi datai kɔn nyann yent ŋanlee maŋ, ki soor li niib ki yaat saan namm tinganii ni, kimaan bi din yoo jiantir yenbise, ki ki waa Yennu kuukoo. Kpanbara sinsinn gbouŋ nan kpanbara gbouŋ ŋanlee din tee gboun-yemmire, ki bi tan bokit ki li tee gbant ŋanlee. Baatusir ni, bi yi gbouŋ maŋe 2 Kiŋs.

Ki jiin Elaija nan kpanbar Ahasia po

¹ Israel kpanbar Ahab kuun poor poe ki Moab teeb yê Israel teeb jiantu.

² Israel kpanbar Ahasia din nyii u ŋaak paak, Samaria doo ni, ki tan baa ki la daŋ bonchiann, ki din tun siab a bin saan la Baal-sebub, wunba tee Filistia teeb doo Ekronn yenbik na, a ki laan u saa la laafiawa-a? ³ Naan ki Yennu malaka pak Elaija, wunba tee Yennu sokinii ki nyii Tisbe na, a wun chet kpanbar Ahasia toonii na ki boib a, “Bee ki i saa a yin la Baal-sebub, wunba tee Ekronn yenbik na? I dukii a Yennu kaa Israel tin na nie-e? ⁴ Ii pak kpanbar na a Yennu yet a, ‘A kan la laafia a daŋ na ni. A saa kpowa.’ ”

Ki Elaija tun nan Yennu nba wannoo bianjinba na. ⁵ Ki toonii na ŋmat kpanbar na boor, ki kpanbar na boib a, “Bee ki i ŋmat jeni?”

⁶ Ki bi jiin a, “Jasoo nna chetit ki yetit a ti jen ki tan paka nan Yennu piak ki teena a, ‘Bee ki a tun toonii a bin saan ki la Baal-sebub nba tee Ekronn doo yenbik na? A dukii nan Yennu kaa Israel tij na nie-e? A kan la laafia a dan na ni. A saa kpowa.’ ”

⁷ Ki kpanbar na boib a, “Joo man ninnaunj tee nlee?”

⁸ Ki bi jiin a, “U bo lia bonkobit gbant liat-foouko, ki bia boob bonkobuk gbann.”

Ki kpanbar na yet a, “Li tee Elaija-e.”

⁹ U din tun toondaano nan u jab piinṅmu, a bin saan ki jen nan Elaija. Ki toondaano na saan la Elaija, ki u kar jokunkonn paak. Ki u yet Elaija a, “Yennu nirɔ, kpanbar na yeena a fan sik.”

¹⁰ Ki Elaija jiin a, “Mi-i tee Yennu nirɔ, muu n nyi sanpaapo ki sik tan di fin nan a jab na.” Li yoo na ki muu nyii sanpaapo ki sik tan dii toondaano na nan u jab na.

¹¹ Ki kpanbar na bia tun toondaano nan u jab piinṅmu, ki bi doo ki saa yet Elaija a, “Yennu nirɔ, kpanbar na yeena a fan sik motana.”

¹² Ki Elaija jiin a, “Mi-i tee Yennu nirɔ, muu n nyi sanpaapo ki sik ki tan di fin nan a jab na.” Li yoo na ki Yennu te muu nyii sanpaapo ki sik tan dii toondaano na nan u jab na.

¹³ Ki kpanbar na bia ṅamm tun toondaano nan u jab piinṅmu. Ki toondaano na doo jokunkonn na paak, ki saa gbaan duna paak Elaija toonn, ṅaan fabin nan Elaija a, “Yennu nirɔ, ii mok ninbatinu min nan n jab na paak. A tinn ti manfoa. ¹⁴ Muu nyii sanpaapo ki dii toondamm

banlee nan bi jab nawa, n̄aan yabit kii mok ninbatinu nanin.”

¹⁵ Ki Yennu malaka na pak Elaija a, “Fin nan n̄oo-ii siik. A daa tiin janmaanii.” Ki Elaija nan toondaano na tok ki sik kpanbar na boor. ¹⁶ Ki Elaija saa yet kpanbar na a, “Yennu nba piaka linbae na, ‘Faa tun toonii a bin saan la Baal-sebub nba tee Ekronn doo yebik na, ki li tee nan Yennu kaa Israel tij ni ki a bo saa lau na, a kan la laafia. A saa kpowa.’ ”

¹⁷ Kpanbar Ahasia din kpo nan bianjinba ki Yennu te Elaija pak nae. Ahasia din ki mok bonjak, li paak, ki u ninja Joram gaar u naan. Li din tee Juda kpanbar Jehosafat bija Jehoram naan bina n̄anlee nie.

¹⁸ Linba kur ki kpanbar Ahasia din tun pukin, li sob Israel kpanbara barkperii gbant ni.

2

Bianjinba ki Yennu jii Elaija ki doo n̄ano yendouj ni

¹ Yoo din baar nan Yennu n jii Elaija sajaperinn ni ki donno yendouj ni. Elaija nan Elaia din saa Gilgal, ² ki Elaija saa yet Elaia a, “Ii bee nna; Yennu wannin a man saan Betel.”

N̄aan ki Elaia jiin a, “Fin nan Yennu nba be na sann ni, n kan nyika.” Ki bi tok saan Betel.

³ Ki Yennu sokiniinba nba be Betel na baar Elaia boor ki boio a, “A mi nan Yennu saa jii a chanbaa ki yaat n̄ano dinna-a?”

Ki Elaia jiin a, “Nn, n mi, n̄aan i daa te ki ti piak li po.”

4 Ki Elaija yet Elaisa a, “Ii be nna. Yennu wannin a n saan Jeriko.”

Njaan ki Elaisa jiin a, “Fin nan Yennu nba be na sann ni, n kan nyika.” Ki bi tok saan Jeriko.

5 Ki Yennu sokiniinba nba be leŋ na boio a, “A mi nan Yennu saa jii a chanbaa ki yaat nano dinna-a?”

Ki Elaisa jiin a, “Nn, n mi, njaan i daa te ki ti piak li po.”

6 Ki Elaija yet Elaisa a, “Ii be nna. Yennu wannin a man saan Joodann mokir boor.”

Njaan ki Elaisa jiin a, “Fin nan Yennu nba be na sann ni, n kan nyika.” Ki bi tok saan. 7 Ki Yennu sokiniinba na piinŋmu weib ki saan Joodann mokir boor. Ki Elaija nan Elaisa saan set kpian mokir na, njaan ki sokiniinba na see ki fok namm waama. 8 Ki Elaija liat u liatfoouk ki pobinir, njaan jiir ki faa nyun na, ki nyun na bokit, ki njo nan Elaisa somm tinkoon paak ki poot. 9 Leŋe ki Elaija pak Elaisa a, “Wantin faa loon man tun linba ki turawa, ki Yennu n jiin ki yaat nanin.”

Ki Elaisa jiin a, “Njaant ki man gaar a yiikoo na bokitu taar munlee, linba saa te ki n teen a gaartoo.”

10 Ki Elaija jiin a, “Linba ki a boi li po na turu paar, njaan li-i tee ki a lan yoo nba ki Yennu jiin ki yaatir nanin a boor na, a saa gaarira; njaan fi-i kii lan, a kan gaariri.”

11 Ki bi piak njaan saa; ki li taakpaak ni, ki taantorit nba ki muu di, nan taanii nba ki muu di na daarir na baar bi sinsuuk ni, ki sajaperinn jii Elaija ki doo nano yendoun ni. 12 Ki Elaisa lar,

ki yikin, ki pak tur Elaija a, “N baa, n baa, Israel teeb fat-tojaann, a saana.” U ji din ki mi la Elaija.

Elaisa par din biir, ki u pat u liatfoouk na chena njanlee. ¹³ Li poorpo ki u tokir Elaija liatfoouk nba baa na, ki nmat set Joodann mokir boor, ¹⁴ ki jii Elaija liatfoouk na ki faa nyun na, njan yet a, “Elaija Yomdaano Yennu na be lia?” njan namm faa nyun na, ki li bokit, ki u somm ki poot. ¹⁵ Ki Yennu sokiniinba piinjmu nba nyii Jeriko na lau, ki yet a, “Elaija yiikoo na be Elaisa paak,” ki saan a bin cheto, ki baa fabin tinj ni, u toonn, ¹⁶ ki yet a, “Ti tee piinjmue nna na, ki tee pandamm. Njan ti saan ki lon a chanbaa. Li ki gar Yennu Seeke jiu ki yaat nanao ki saa nyiko kunkonn nba fok na paak, koo baasiok ni.”

Ki Elaisa jii a, “Aaii, i daa saa.”

¹⁷ Njan ki bi nunii mon nan waa tan tat chabib ki bi saan. Sokiniinba piinjmu na din saa lon Elaija, gan nan diitu po, ki saa jan daa nantaa, njan bi din ki lau. ¹⁸ Li poorpo ki bi jen Elaisa nba be Jeriko ki guub na boor. Ki u yetib a, “N daan ki paki nan i daa saa-a?”

Ki jii Elaisa bakiinau toona po

¹⁹ Ki Jeriko jasiab saan Elaisa boor ki saa yeto a, “Chanbaa, a pon mi doo na tee doo nba fane, njan li nyun na ki nani, li te bona ki poti.”

²⁰ Ki Elaisa yetib a, “Teent yaarin senpaan ni ki baar nann ki tan turin.” Ki bi baar nann turo. ²¹ Ki u saan nyuntonn boor, ki lu yaarin na nyun na ni, njan yet a, “Linba nae ki Yennu piak a, ‘N teen nyun na kasii, ki li ji kan kpi kuun, koo ki

biir poa.' ” ²² Ki nyun na din yoo tee nyunjanin nan Elaisa nba yet a li sii tee na.

²³ Elaisa din nyii Jeriko ki saa Betel, ki bonjasai nyii dosau ni ki cheto sonu paak, ki laau ki yeen a, “Yukokiruk na, nyimin nna.”

²⁴ Ki Elaisa nmant ki gotib, naan jii Yennu sann ki mo motont, ki naamunaant banlee nyii tiinii ni, ki pat pat bonjai na piinna nan banlee.

²⁵ Ki Elaisa ji saan Kamel kunkonn paak, ki li poorpo ki u nmat saan Samaria.

3

Bianjinba ki Israel jab nan Moab jab faa tob

¹ Juda kpanbar Jehosafat naan bina piik nan nanniin nie, ki Ahab bija Joram dii Israel naan, ki kar Samaria bina piik nan njanlee. ² U din tun biit ki tur Yennu, naan u din ki mantik tee nibiiuk nan u baa, koo u naa Jesebel na; u din bet Baal tingbann nba ki u baa din maa ki jiantir nawa. ³ Naan u din tee nan Nebat bija kpanbar Jeroboam nba din gar ki u wei nae, ki koon Israel teeb biit ni, ki pon ki sak wun nyik u toonbiiti.

⁴ Moab kpanbar Mesa din joon pei, ki binn kur u din tuu pa pegana tusaa kobik, nan pei tusaa kobik kobit, ki teen Israel teeb kpanbar, ki li tee u pann. ⁵ Naan Israel kpanbar Ahab nba kpo yoo nba, Mesa ji din mok moyetuko nan Israel teeb. ⁶ Ki kpanbar Joram nyii Samaria ki taan u kunkonkonna yiama. ⁷ U din tur Juda kpanbar Jehosafat mob a, “Moab teeb kpanbar yet n moba, a kan sommin ki man faau tobi-i?”

Ki kpanbar Jehosafat jiin a, “Nn, n saa saka. N be a nuu ni, ki n jab nan n taanii kur bia be a nuu ni. ⁸ Ti saa tōkin nlee ki woribi?”

Ki Joram jiin a, “Ti saa tōkin sōnfoouk nae, ki gar Edom kunkoouk paak.”

⁹ Ki kpanbar Joram nan Juda nan Edom kpanbara nyii tōkin sōnu. Baa somm daa ŋanlore na ki bi nyun gbenn, ki nan nyun tiintika kaa ki jab na saa nyu, koo ki bi bonkobit saa nyu. ¹⁰ Ki Israel kpanbar na yet nan kunkōpaarir a, “Bee na? Yennu nyinn timm kpanbara bantaa na a wun tan jiit ki teent Moab jab nuu nie-e?”

¹¹ Ki kpanbar Jehosafat boi a, “Yennu sōkinii be nna ki ti saa lau ki wun pak nan Yennu turiti-i?”

Ki kpanbar Joram kunkōnkōnna saakōō jiin a, “Safat bija Elaisa be nna. U din tee Elaija sommtōōe.”

¹² Ki kpanbar Jehosafat gat a, “U tee Yennu sōkiniie nan mōnii.” Nanne ki kpanbara bantaa na saan Elaisa boor.

¹³ Ki Elaisa yet Israel kpanbar na a, “Bee paake ki n saa sommani? Ii saa ki pak nan yenbis sōkiniinba nba ki a baa nan a naa din piak namm na.”

Ki Joram jiin a, “Aaii, Yennu jii timm kpanbara bantaa na ki teent Moab teeb kpanbar nuu niwa.”

¹⁴ Ki Elaisa jiin a, “Manfoor Yennu nba ki n jiantirō na sann ni, n por nan mi-i bonni kii teen a lōō Juda kpanbar Jehosafat baakir, n bo kii mōk siar ki saa tun tura. ¹⁵ Yiint bafaarō ki turin.”

Ki bafaarō na nba faa biok yoo nba, ki Yennu yiikoo sik Elaisa paak, ¹⁶ ki u yet a, “Yennu nba pak linbae na; ‘Lukit bunbuna baauk na kur po.

¹⁷ Yaa lek kan la saak koo wouŋ na, ŋaan baauk na saa gbee nan nyume, ki yimm nan i bonkobit sii mək nyun bonchiann ki nyu.’ ” ¹⁸ Ki Elaisa bia yet a, “Ŋaan linba na tee bonbike ki Yennu saa tun, u bia saa turi nyannu Moab jab boor. ¹⁹ I saa nyann bi digbanŋana nba tee digbanpaara na, ki choo bi tilontii, ki saa jit bi nyuntona, ki bia gbeen bi tinŋaŋ na tana ki biirir.”

²⁰ Laa fant sanyaleeuk, ki jaŋ nan yoo nba ki bi tuu mann sanyiok ni maruŋ na, ki nyun pubir ki nyii Edom po ki baar piin tiŋ na.

²¹ Moab jab nba gbat nan kpanbara bantaa na baar a bin lekib na, ki bi jab nba saa fit dia jatiat kur, laa nyii nikpera ki saan tuu nipaauŋ, bi din nyinnibe ki bi saan be kpaar paak. ²² Laa fant sanyiok ki bi fiir, ki yonnu nyikint nyun na paak, ki li mən ki naan sən. ²³ Ki bi pak nan kunkopaara a, “Li tee some. Kpanbara bantaa na kunkonkonnae sii kən ki kp̄ii bi leeb. Ii ŋaan ti saan ki saa jii bona nba be bi kaŋ ni na.”

²⁴ Ŋaan baa baar kaŋ na ni yoo nba, ki Israel jab na worib ki ber jiimm. Israel jab na din waa Moab jab na ki kp̄ib, ²⁵ ki biir bi doi. Israel jab na-i gar kpaab nba mək koorin ni, soɔ kur tuu jii tanne ki lu leŋ, nan tiŋ na nba tan saa gbee nan tana; bi bia din biir bi nyuntona nan bi tilontiiwa. Ki li joontik digbansaakar nba tee Kir Heres nae tan biar, ki tanluur-teeb na bia gob ki worir.

²⁶ Ki Moab kpanbar na nba bann nan u kan nyann na, ki u jii jab kobii ŋanlore nba kən nan takoobii, a wun yabir gar u datai na sinsuuk ni ki chiar, ŋaan u din ki fiti. ²⁷ Ki u jii u

bijakper, wunba tan saa gaar naan, ki kpiiu ki mann maruŋ doo na jooŋjouk paak ki tur Moab teeb yenbik. Janmaanii din soor Israel jab na, ki bi nyii doo na ni ki ŋmat kun bi tiŋŋ doo ni.

4

Biaŋinba ki Elaisa somm pakɔtalas daano

¹ Ki Yennu sokiniinba na yeno pakɔɔk nyi saan Elaisa boor ki yetɔ a, “Chanbaa, n sɔrɔ kpowa. Barmɔnii, u tuu tee wunba waa Yennu-e, ŋaan tuu dia jasɔɔ pann, ki jɔɔ na baar a wun soor n bonjai banlee ki teemm daaba, pann na paak.”

² Ki Elaisa boiɔ a, “A loon man tun nlee ki turani? A mɔk bee ŋaak ni?”

Ki u jiin a, “N ki mɔk siar ki pukin olif tiinii kpan ki li be kpasɔbik ni.”

³ Ki Elaisa betɔ a, “Saant a leeb boor ki kpent kpasɔkoona ki lii yaba. ⁴ Li poorpo fin nan a bonjai na n kɔɔ diiuk ni ki loon tammɔb, ŋaan kii liakit kpan na kpasɔa maŋ ni. Sɔɔr nba tuu gbee, yin jii ki bakin kpiŋ.”

⁵ Ki poo na nan u bonjai na kɔɔ diiuk ni ki loon tammɔb, ŋaan jii kpasɔbik nba be nan olif tiinii kpan na, ki u kpaan kpan na ki liakit sɔa na ni, ki u waas na jikit sɔkoona na ki teenɔ. ⁶ Baa gbeen sɔa na kur, ki u boi ki laan solia bee. Ki u bonjai na yeno yet a, “Li kuri na.” Ki olif tiinii kpan na ji nyik nyinu. ⁷ Ki poo na ŋmat Yennu sokinii Elaisa boor, ki u yetɔ a, “Kɔin olif tiinii kpan maŋ ki pa a pana kur, ŋaan likirii bia saa tenn ki yaba, ki fin nan a bonjai na sii di.”

Biaŋinba ki Elaisa somm Sunem poo

⁸ Dasiar ki Elaisa saan Sunem, siaminba ki pookpaatir nna be. Ki poo na gaar Elaisa saauŋ, ki wuu jikii baar Sunem yoo nba kur, u tuu di, poo na ŋaake. ⁹ Ki poo na tan pak u sɔrɔ a, “N dukin joo nba yoo baat nna na tee Yennu nirɔe. ¹⁰ Ŋaant ki ti maa dibik ti ŋaak yur paak,* ki koon doonu nan kok nan teebul nan fitir leŋ, ki yoo nba kur ki u tuu baar, wun door leŋ.”

¹¹ Dasiar ki Elaisa jen Sunem ki koo u diiuk ni a wun foi. ¹² U din tun u toontunno Gehasi a wun saan yiin poo na. Waa baar yoo nba ¹³ ki Elaisa pak Gehasi a, “Boimo ki laan n tun bia ki turo, kimaan waa di wahala nba ki tuun taa loon linba na paak. Li ki gar u loon man saan kpanbar boor, koo lanjimanba saakoo boor, ki saa pak mɔbonŋansiar ki jiin u po.”

Ki poo na jiin a, “N be n niib boore ki laat linba kur ki n loon.”

¹⁴ Ki Elaisa boi Gehasi a, “N saa tun bee ki turo yenni?”

Ki Gehasi jiin a, “Ton, u yen ki mok bonjaki, ki u sɔrɔ bia kpeta.”

¹⁵ Ki Elaisa yet a, “Pakimo ki wun baar nna.” Ki u baar ki tan set tammob boor. ¹⁶ Ki Elaisa pako a, “Binn po, nna yoo, a sii dia bonjak a nuu ni.”

Ki u jiin a, “Chanbaa, daa fa ki teenin. A tee Yennu nirɔe.”

¹⁷ Nan Elaisa nba yet na, binn po li yoo nba baar, ki u mar bonjak.

¹⁸ Laa teen bina ŋanna nna ki dijaan-yoo, bik na tan saan u baa boor kpaab ni, sanyiok ni, ki

* **4:10** 4.10 Bi ŋei yura paak, bi din tuu sere.

sɔɔ ki u baa nan dijaanteeb be. ¹⁹ U din tan yikin ki yiin u baa a, “N yur yiare, n yur yiare.”

Ɗanne ki u baa yet toontunna na yeno a, “Jiin bik na ki kun turɔ u naa.” ²⁰ Ki u kun nano ki saa turɔ u naa, ki u naa diau pana paak, ki saa tuu yonsuuk ni, ki bik na kpo. ²¹ Ki u jiiu ki doo nano Elaisa diiuk na ni, ki saa birɔ doonu paak, ŋaan ŋmat nyii ki loon tammɔb. ²² Li poorpo ki u yiin u sɔɔ ki pakɔ a, “A te ki a toontunna na yeno n baar nan boŋ nna. N loon man saan Yennu sokinii Elaisa boore. N saa jen mɔtana.”

²³ Ki u sɔɔ boio a, “Bee teen ki a loon fan saan dinna? Li ki tee foon daar, li bia ki tee ŋmaapaan jaamm daari.”

Ki u jiin a, “Daa te ki li daamiia.” ²⁴ Ɗanne ki poo na te ki bi lor bonkokit, ki u yet toontunno na a wun te boŋ na-ii saa yian yian, ki daa diŋit, li-i kii tee ki u tan wannɔ nna-i kaa. ²⁵ Ki u yaat saan Kamel kunkonn paak, siaminba ki Elaisa be na.

Waa daa be banfokira na ki Elaisa lau, ki yet u toontunno Gehasi a, “Gotir, Sunem poo nae baat na. ²⁶ Kakitir ki cheto, ki laan bont kur ŋan ki tur ŋɔɔ nan u sɔɔ nan u bija-a.”

Ki u bet Gehasi a bont kur ŋan, ²⁷ ŋaan waa baar Elaisa boor, ki u gbaan Elaisa toonn ki soor Elaisa taa. Ki Gehasi yaa wun tuto, ŋaan ki Elaisa pak Gehasi a, “Nyikimɔ. A ki la nan u be yanyêtuk nba yab nie-e? Ɗaan Yennu ki pakin siar ki jiin li po.”

²⁸ Ki poo na yet Elaisa a, “Chanbaa, n din boia bonjak po-o? N din ki paka nan a daa fiint n dindanni-i?”

²⁹ Ki Elaisa ηmat Gehasi paak ki yeto a, “Kakitir. Jiin n patu kii saa. A daa see sonu ni ki foont wunba kur ki a chet, ki wunba chet ki foonta, a daa biir yoo ki gaan u foontii. Ii saa ki saa koo ηaak na ni, ki donn n patu na kii goon bik na paak.”

³⁰ Ki poo na yet Elaisa a, “N por fin nan Yennu nba be na sann ni nan n kan nyika.” Nanne ki bi banlee soor sonu ki ηmat. ³¹ Ki Gehasi gar ki saa goon Elaisa patu na, bik na paak. Nnaan siar din ki damm, koo nyinsiar din kaa ki jiin manfoor po. Ki u ηmat took Elaisa ki yeto a, “Bik na ki fiiri.”

³² Elaisa nba baar yoo nba, ki u koo siaminba ki bik na doo kpeent na, u kuukoo, ki la ki bik na doo doonu paak kpeent. ³³ Ki u loon gann ηaan miar Yennu. ³⁴ Li poorpo ki u fabin bik na paak, ki u mob nan u ninbina nan nii took nan bik na mob nan ninbina nan nii. Waa door ηaan tant bik na paak yoo nba, ki bik na gbanant piin ki tojit. ³⁵ Ki Elaisa fiir ki somm somm diiuk na ni, ηaan ηmat ki yaan tant u moy bik na paak. Ki bik na chisin taar munlore, ηaan munt. ³⁶ Ki Elaisa yiin Gehasi a wun yiin bik na naa. Waa koo yoo nba ki Elaisa yeto a, “A bijae na.” ³⁷ Ki poo na baa fabin tinj ni, Elaisa toonn. Li poorpo ki u jii bik na ki nyii.

Ki jiin bakitnaun nyina ηanlee po

³⁸ Kon din baa tinj na kur po binsiar, ki Elaisa ηmat saan Gilgal. Waa want Yennu sokiniinba Yennu maan yoo nba, ki u pak u toontunno a wun yakin bob-gbenjir muu paak, ki ηaa kpint

ki turib. ³⁹ Ki bi yenɔ saan muuk ni a wun jii kpinfraat, ki saa la tunpori, ki pɔɔr bonchiann ki kun nann, ki tan biir biir ki teen kpint na ni, ɲaan u din ki mi laa tee linba. ⁴⁰ Baa bat kpint na, a bin di, ki lemm yoo nba, ki bi yet Elaisa a, “Li tee lobiie,” ki yêť dinu. ⁴¹ Ki Elaisa boi yon waan po, ki jii lu kpint na ni, ɲaan yet a, “Ŋammit bat ki turib.” Li yoo na ki bi la kpint na ji man.

⁴² Li poorpo ki jasɔɔ nyii Baal Salisa, ki baar nan boroboro kuna piinlee, ki li tee sinsinn dii nba ki bi jaan li binn ni na boroboro, nan karwant-paana, a wun tur Elaisa; ki Elaisa pak u toontunno a wun jiir ki dinn Yennu sɔkiniinba na. ⁴³ ɲaan ki u boi Elaisa a, “A dukin nan linba na saa jaɲ jab kobika-a?”

Ki Elaisa jiin a, “Turimm ki bin di, kimaan Yennu yet a bi saa di ki tan gooe.” ⁴⁴ ɲanne ki toontunno na chent jeet na ki turib. Jab na din dii jeet maɲ ki saa gooe, nan Yennu nba yet bianjinba na.

5

Bianjinba ki kunkɔnkɔnna saakɔɔ Naamann la laafia

¹ Naamann din tee Siria kunkɔnkɔnna saakɔɔe, ki Siria kpanbar teenɔ baakir nan chɔruɲ bonchiann. Yennu din somm Naamann, ki ɲɔɔ nan u kunkɔnkɔnna na laat nyannu. U din tee yudaanjaanne, ɲaan ki ɲaauk* be u paak

* **5:1** 5.1 Bi maan ni, ɲaauk paak tee gbanant paak yiar yoonne.

bonchiann. ² Namm nan Israel jab din kɔn nan leeb, ki bi soor Israel sapaanbik ki kun nano, ki u teen Naamann ɲaapoo yommik. ³ Dasiar ki yommik na tan yet Naamann ɲaapoo a, “N sunman ki n chanbaa n saan Yennu sɔkinii nba be Samaria na boore. U bo saa te ki u yiaru na n gbenna.” ⁴ Naamann nba gbat nna, ki u saan yet kpanbar na linba ki sapaanbik na pak. ⁵ Ki kpanbar na jiin a, “Ii saa Israel kpanbar boor nan gbouŋ na.”

Ki Naamann jii likbina tusaa piintaa nan salinkuna tusaa ɲanloob nan chinchennana piik. ⁶ Gbouŋ nba ki Naamann din dia na sɔb a, “Gbouŋ nae saa wanna nan kunkɔnkɔnna saakɔɔ Naamann-e na. N loon ki fan te ki u ɲaauk na n gbenne.”

⁷ Israel kpanbar nba karin gbouŋ maŋ, ki u pat u tiat nan yanyɛtuk, ɲaan pak sanpaapo a, “Nlee ki Siria kpanbar saa dukin nan man te ki jɔɔ na n la laafia? U dukii nan n tee Yennu-e, ki mɔk manfoor nan kuun paŋi-i? Li want nan u loon wun bannin nan kɔnne.”

⁸ Ki Yennu sɔkinii Elaisa nba gbat linba tun na, ki u tur kpanbar na mɔb a, “Bee ki a yan mantik puti? A te jɔɔ na n baar n boor, ki n saa wannɔ nan Yennu sɔkinii be Israel tiŋ ni.”

⁹ Ki Naamann jii u taanii nan taantorit ki saan ki saa set Elaisa ɲaak tammɔb ni. ¹⁰ Ki Elaisa tun u toontunnɔ a wun pak Naamann ki wun saan Jɔɔdann mɔkir ni, ki saa kpɛi nyun na ni taar munlore, ki u ɲaauk saa gbenn. ¹¹ Naan ki Naamann jia seet nan wutoor ki yeen a, “Min bo dukii nan u saa nyi baar n boore, ki miar

u Yomdaano Yennu, ki ñak u nuu fiat na paak ki man la laafia. ¹² Ki jenna, Abana mōkir nan Farpar mōkir nba be n doo ni Damaskus na ki chee Israel mōka kuri-i? N daan bo saa kp̄ii leje ki la laafia.”

¹³ Ki u toontunna nakin u boor ki yet a, “Chanbaa, Yennu sōkinii na-i bonni wanna bonpaair, a bo saa tuma. Bee ki a kpan kan kp̄ii nan waa yeta na ki la laafia?” ¹⁴ Ki Naamann saan Joodann mōkir ni, ki sik kp̄ii taar munlore, nan Elaisa nba wannō bianjinba na, ki u ñaauk na gbenn fas, ki u gbanant ñarik ki fan, ki naan bik gbanant. ¹⁵ Ki ñoo nan u jab kur ñmat Elaisa boor ki yetō a, “Mōtana, n mi nan Yennu kaa siar boor, see Israel teeb Yennu na kuukoo; li paak, chanbaa, gaat n piinii na.”

¹⁶ Ki Elaisa jiin a, “N por Yennu nba fo, wunba ki n jiantirō na sann ni, nan n kan gaar piinii.”

Ki Naamann gbaa a Elaisa n gaar, ñaan ki Elaisa yēt. ¹⁷ Ki Naamann yet a, “Li-i tee ki a kan gaar n piinii, ñaan fan chabin ki man jii tin na tant ki lii tee bonii banlee jika, ki kun nann, kimaan laa nyii mōtana ki saa, n kan mann maruñ, koo mujoonu piinii ki tur yensiar see Yennu koo. ¹⁸ N mōk dindann nan Yennu saa nyik chabin, li-i tee ki n chian n kpanbar ki saan tingbann Rimonn jiantu diiuk ni, linba tee Siria teeb yar na, ki gbaan u tōonn, Yennu n nyik chabin.”

¹⁹ Ki Elaisa yetō a, “A kun manuwa.” Ki Naamann yaat kun.

U din saan waaminnae, ²⁰ ki Elaisa toontunno Gehasi yet u mōñ a, “N chanbaa te ki Naamann

yaat n̄aan ki pa siar. U bo saa gaar linba ki Siria n̄irɔ man̄ turɔ nae. Yennu nba fo na sann ni, see ki n ch̄iar wei gaar siar u boor.” ²¹ N̄anne ki u wei dinn Naamann paak. Naamann nba la ki n̄irɔ waa tiin na, ki u jakit taantoruk paak ki sik cheu, ki boiɔ a, “Labaari-i?”

²² Ki Gehasi jiin a, “Siar kaa, n̄aan n chanbaae tum̄in a man paka nan Yennu sɔkiniinba banlee nyii Efraim teeb kunkona tin̄ na ni ki baar mɔtana, ki u loon fan turib likbina tusaa n̄antaa nan chinchenn̄ana n̄anlee.”

²³ Ki Naamann yetɔ a, “Gaat likbina tusaa n̄anloob.” Ki Naamann gbaa a Gehasi n gaar, ki jii likirii na wuun bɔtoot n̄anlee ni ki lor, ki pukin chinchenn̄ana n̄anlee na po, ki tur u toontunna banlee, ki bi jii gar Gehasi tɔɔnn. ²⁴ Baa baar kunkonn paak, siaminba ki Elaisa be na, ki Gehasi gaar bɔtoot na ki kɔɔ nann n̄aak ni, n̄aan chab Naamann toontunna, ki bi n̄mat Naamann boor. ²⁵ Li poorpo ki u kɔɔ n̄aak na ni. Ki Elaisa boiɔ a, “A bo saan lee?”

Ki u jiin a, “Chanbaa, n ki saan siari.”

²⁶ N̄aan ki Elaisa yetɔ a, “N seek bo kaa a boor yoo nba ki jɔɔ na jakit u taantoruk paak ki cheta na-a? Yoo na kaa tee sii gaan likirii nan chinchena nan kpan tilontii, nan daan tilontii kpaant, nan pei nan nei, koo toontunna. ²⁷ Mɔtana, Naamann n̄aauk na saa baa a paak, ki fin nan a yaaboona kur sii yɔɔ be nan n̄aauk.”

Ki n̄aauk baa Gehasi paak, ki u nyii. U gbanu din penn nan gbent nae.

6

Bianjinba ki bi la pabin nba bot

¹ Dasiar ki Yennu sokininba nba ki Elaisa tee bi saakoo na pak Elaisa a, "Taa be siaminba na waabita. ² Turint yaak ki tin saan Joodann mokit boor ki saa choo tiinii ki tan chaan binbeboor kii be."

Ki Elaisa jiin a, "Ii saa man."

³ Ki bi yeno yet a Elaisa n chianib. Ki Elaisa too, ⁴ ki bi tok saan. Baa baar Joodann mokit boor, ki bi piin toonn. ⁵ Bi yeno nba choon tiik na, ki u pabin tan fokit ki baa nyun ni; ki u yet Elaisa a, "Chanbaa, n saa teen nlee? Li tee pakpentkare."

⁶ Ki Elaisa boi a, "Li baa lee?"

Ki joo na wannoo laa baa sian, ki Elaisa choo lanbann, ki lur nyun na ni, ki li te pabin na pukit paan. ⁷ Ki u yet a, "Jiin." Ki joo na boon jii.

Bianjinba ki bi nyann Siria kunkonkonna

⁸ Siria kpanbar din faa tob nan Israel jab. U din pak nan u saakab ki gann waa saa teen u kaan sian. ⁹ Naaan Elaisa din tur Israel kpanbar mob ki kpaano a u daa nakii len, kimaan Siria jab na laa muuk nie. ¹⁰ Nanne ki Israel kpanbar kpaan u jab nba be li po na ki bi teen siir. Linba na din tun fuunu munjaaewa.

¹¹ Siria kpanbar wutoor din doo bonchiann, ki u yiin u saakab ki boib a, "I ni na, nmee see Israel kpanbar poorpo?"

¹² Ki yeno yet a, "Chanbaa, ti soo ki see u poorpo. Yennu sokinii Elaisa-e piak Israel kpanbar na linba ki a bor pak a diiuk ni gbaa."

¹³ Ki kpanbar na tur mob a bin lon Elaisa, ki wun te bin sooro.

Baa pako nan Elaisa be Dotann na, ¹⁴ ki u tun kunkonkonna saama nan taanii nan taantorit. Bi din baar doo na ni nyiko ki n̄aa loonir. ¹⁵ Laa yent sanyapob ni, ki Elaisa toontunno fir ki nyii, ki la Siria kunkonkonna nan bi taanii nan taantorit, ki bi n̄aa loon doo nawa. Ki u n̄mat koo Elaisa boor ki yeto a, “Chanbaa, ti koo biak niwa. Ti saa teen nlee?”

¹⁶ Ki Elaisa jiin a, “Daa tiin janmaanii. Binba be nante yab ki gar binba be namm na.”

¹⁷ Nanne ki Elaisa miar Yennu a, “Yennu, muntir u ninbina ki n̄aan wun la.” Ki Yennu gat Elaisa miaru, ki u toontunno na gokit got kunkonn na paak ki la ki li gbee nan taanii nan taantorit nba tee muu ki lint Elaisa.

¹⁸ Siria jab nba worib na, ki Elaisa miar Yennu a, “Yennu, a te ki jab na n jooon.” Ki Yennu gat u miaru ki te jab na jooon. ¹⁹ Ki Elaisa saan bi boor ki yetib a, “I tok songanue na; doo nba ki i loon na kaa na. Ii waan man, ki man saan nani joo nba ki i loono na boor,” ki jiib ki saan namm Samaria.

²⁰ Baa koo doo na ni yoo nba, ki Elaisa miar Yennu a, “Yennu, muntir bi ninbina ki te bin la.” Ki Yennu gat u miaru na, ki munt bi ninbina, ki bi la nan bi be Samaria doo nie.

²¹ Israel kpanbar nba la Siria jab man, ki u boi Elaisa a, “Chanbaa, n kpibi-i? N kpib amii?”

²² Ki u jiin a, “Aaii. Fi-i soor kunkonkonna tob ni gbaa, a kan kpibi. Turimm jeet nan nyun ki bin di ki nyu, ki n̄mat kun bi kpanbar boor.” ²³ Ki Israel kpanbar teen jaamm ki turib. Baa dii ki

nyuu na ki u kunnib ki tur Siria kpanbar. Laa nyii len, Siria jab ji ki kɔn nan Israel jabi.

Ki jiin Samaria leku po

²⁴ Li poorpowa ki Siria kpanbar Ben-hadad din tan jii u kunkɔnkɔnna kur, a bin kɔn nan Israel jab, ki dɔɔr lint Samaria doo. ²⁵ Baa dɔɔ guu na paak, ki jeet din pɔɔr doo na ni bonchiann, ki bi kɔi bonyur likbina piinniin, ki nɔɔŋ-naatɔa waaminna tee likbina ŋanŋmu.

²⁶ Ŋanne ki Israel kpanbar somm doo joonjouk paak, ki poosɔɔ yikin a, “Sommitin, chanbaa.”

²⁷ Ki u jiin a, “Li-i tee ki Yennu kan somma, n saa tura bee? N mɔk dii, koo daami-i? ²⁸ Bee daamiiani?”

Ki u jiin a, “Wonn, poo na won yet a ti ŋman n bik, a ki li-i yent, tin ŋman u yɔɔ. ²⁹ Ki ti yakin n bik ki ŋman. Laa yent, ki n pakɔ nan ti ŋman u bik na, ki u jii u bik na ki bɔr.”

³⁰ Kpanbar nba gbat nna ki u pat u tiat nan yanyɛtuk, ki binba kpia len la ki u lia bɔtoot liatir u tiat tin po. ³¹ Kpanbar na din pak nan kunkɔpaarir a, “Yonnu-i baa dinna ki n daa ki kpil Elaisa, Yennu n faa kpin.” ³² Li yoo na ki u tun toomu a wun baar nan Elaisa.

Ki sɔɔ ki Elaisa be ŋaak ni nan saakasiab nba baar a bin foontɔ. Kpanbar toomu din tan kɔɔ na, ki sɔɔ Elaisa yet saakab na a, “Nikpiiruk na tun sɔɔ a wun kpin. Wu-u nakin, yin loon gann ki daa te ki u kɔɔ. Kpanbar na mɔŋ sii be u poorpo.”

³³ U ki pak gbenn kaawa, ki kpanbar na tiɔŋ dokit ki yet a, “Yennu-e baar nan daamii na ti paak. Bee ki n saa guur ki wun tun siari?”

7

¹ Ki Elaisa jiin a, “Gbiintir linba ki Yennu piak: Wonn nna yoo, i won saa daa boroboro yonjanin yonnann nman muntaa, koo yonlia yonnann nman munloob salimpeenn yennkooe.”

² Ki kpanbar nasaakoo nba be nana na yet Elaisa a, “Yennu toun-u lekii loot Yendoun gana taakpaak nna, nana linba na kan tun.”

Ki Elaisa jiin a, “A saa la ki lin tun, nana a kan di jeet manji.”

Ki jiin Siria kunkonkonna na yaatu po

³ Jab banna din yiar naauk ki be Samaria doo na nanyer po, ki tan yet bi leeb a, “Bee ki ti sii be nna ki tan kpo yanni? ⁴ Ti-i koo doo ni, li ki mok nyoot, kimaan kome saa kpit; nana ti-i biaki be nna, ti bia saa kpowa. Naant ki tin saan Siria jab kaan na ni. Baa saa tun bontonn nba mantik ki turint tee bin kpite; nana li ki gar bin nyik ki tinn ti manfoa.” ⁵ Ton, laa piin bonnu yoo nba, ki bi saan Siria jab kaan na ni, nana baa baar lejan na, ki bi ki la soo. ⁶ Yennu bo te ki Siria kunkonkonna na gbat fuur, ki li naan nan kunkonkonna bonchianne baat nan taanii nan taantorit na, ki Siria jab na dakin a Israel kpanbar sii jii Hef nan Ijpt kpanbara nan bi kunkonkonna, ki bi baat a bin worib. ⁷ Li daajoouk ki Siria jab chiar a bin tinn bi manfoa, nana nyik bi lanbont nan bonii nan taanii, ki nyik bi kaan na nan laa tuu tee na.

⁸ Ki jab banna na nba baar kaan na ni, ki bi koo lanboujan ni, ki dii ki nyuu linba be lejan, ki jii likirii nan salima nan liant nba ki bi la, ki saan

b̄orir. Li poorpo ki bi jen ki k̄oo lanbonleer ni ki tun nna, ⁹ ki j̄i yet bi leeb a, “Ti daa tuun nna. Ti m̄ok labamann, ti daa diar ti kuuk̄oo. Ti-i guur a lin yenta tin kumii, ti saa la tubdatuwa. N̄aant ti saan yian ki wann kpanbar n̄aasaakab.” ¹⁰ Ki bi nyik Siria jab kaan̄ na, n̄aan saan Samaria, ki saa yet binba guu tamm̄ob na a, “Ti saan Siria jab kaan̄ ni ki ki la s̄oo, koo ki gbat siari. Taanii nan bonii ki loti, kaan̄ na bia tee nan Siria jab nba yaat n̄aan ki li tee bian̄inba nae.”

¹¹ Ki tamm̄oguura na m̄oont maan man̄, ki li baar kpanbar n̄aak. ¹² Li lek din daa tee nyioko, n̄aan ki kpanbar na fiir d̄oonu paak ki yet u saakab a, “N saa wanni linba ki Siria jab lorin. Bi mi doo na kon po, li paak ki bi yaat a bin saan b̄or doo kpin̄. Bi dukii a ti saa nyik ti dooe n̄aan saan kpakin jeet lomu ni, bin soorit foot ki nyann ti doo.”

¹³ Ki u saakab na yeno yet a, “Niib nba be doo na ni pon̄ k̄oo biiru niwa, nan binba kpo na. Li paak, n̄aant ki ti tun jasiab nan taanii nba biar na ban̄mu, ki bann linba baar.” ¹⁴ Ki bi gann jasiab; ki kpanbar na tumm nan taantorit n̄anlee, a bin saan Siria jab kaan̄ na ni, ki saa laan bee baar Siria kunk̄onk̄onna. ¹⁵ Ki jab na saan ki saa baar J̄oodann m̄okir, ki laat tiat nan liant nba ki Siria jab tiin lubin na sonu ni. Li poorpo ki bi jen ki tan wann kpanbar na. ¹⁶ Ki Samaria niib chiar saan ki j̄ii bona Siria jab kaan̄ na ni. Boroboro yon̄nanin yonnann n̄man̄ muntaa, koo yonlia yonnann n̄man̄ munloob din daa salimpeenn yennk̄ooe nan Yennu nba daan yet na.

¹⁷ Tɔn, ki Israel kpanbar na jii u saakɔɔ nba be nano na, ki teenɔ doo tammɔguura na saakɔɔ, ki niib na din n̄maat saakɔɔ maŋ paak leŋ, ki u tan kpo, nan bian̄inba ki Elaisa bunt buntir, yoo nba ki kpanbar na din baar a wun lau na. ¹⁸ Elaisa din pak kpanbar na a wonn nna yoo boroboro yon yonnann n̄maŋ muntaa, koo yonlia yonnann n̄maŋ munloob saa daa salimpeenn yenkɔɔe, Samaria doo ni, ¹⁹ ki saakɔɔ na din jiin a, “Li-i lekii tee ki Yennu loot yendouŋ gana taakpaak na ni, n̄aan li kan tun.” Ki Elaisa jiin a, “A saa la ki lin tun, n̄aan a kan di li jeet.” ²⁰ Li kpan din tun nnae ki turɔ. Niibe din n̄maat u paak, doo na tammɔb ni, ki u tan kpo.

8

Ki jiin Sunem poo na jenu po

¹ Elaisa din pak Sunem poo nba ki u din fiin u bija kuun ni na, a Yennu saa te kon n baa doo na ni bina n̄anlore, a ki wun nyi nan u niib ki saan digbansiar. ² Ki poo na sak Elaisa kpaanii na, ki saan nan u niib Filistia tiŋ ni bina n̄anlore.

³ Bina n̄anlore na poorpo ki u jen Israel tiŋ ni, ki saan kpanbar na boor a wun boi u n̄aak nan u tiŋ po, ki bin jiin turɔ. ⁴ U din baar ki sɔɔ kpanbar na piak nan Elaisa toontunnɔ Gehasi-e. Kpanbar na din loon wun bann siar ki jiin Elaisa yaarlituk toona po. ⁵ Yoo nba ki Gehasi want kpanbar bian̄inba ki Elaisa fiin kpeemmɔ kuun ni na, ki poo na baar nan u baruŋ kpanbar boor. Nanne ki Gehasi yet kpanbar na a, “Chanbaa, poo na bonjake ki Elaisa din fiinɔ kuun ni na.

U bonjak maɲe na biak.” ⁶ Kpanbar na din boi poo na li po, ki u wann nan li tee barmoniie. Ki kpanbar na yiin u saakoɔ ki pako a wun te bin jiin linba kur tee poo na yar ki turɔ, nan jeet nba ki tij na nan bina ɲanlore nba kur ki poo na tuu kaa na.

Ki jiin Elaisa nan Siria kpanbar Ben-hadad po

⁷ Elaisa din saan Damaskus, yoo nba ki Siria kpanbar Ben-hadad yiar na. Baa pak kpanbar nan Elaisa be yoo nba, ⁸ ki u pak u saakab na yenɔ, wunba ki bi yiu Hasael na a, “Jiin piinii ki saan Yennu sokinii na boor ki saa turɔ, ki wun boi Yennu ki laan n saa la laafia amii n kan la laafia.” ⁹ Ki Hasael jii laagumiinba piinna nan bonɲana booru booru nba be Damaskus ki saan Elaisa boor. Hasael nba baar Elaisa boor yoo nba ki u yet Elaisa a, “A daabir kpanbar Ben-hadad-e tumin a man boia ki laan u saa la laafia koo u kan la.”

¹⁰ Ki Elaisa jiin a, “Yennu fiit wannin nan u saa kpowa, ɲaan ɲmatir kun ki saa pako nan u saa la laafiawa.” ¹¹ Li yoo na ki Elaisa kpaa u ninbina Hasael paak halii nan fei nba tan sooro. Ki Elaisa ji piin ki mo. ¹² Ki Hasael boio a, “Chanbaa, bee ki a mo?”

Ki Elaisa jiin a, “N mi bontona nba ki a saa tun tur Israel teeb. A saa joo bi ɲapaara muuwa, ki kpi bi naasinfanii, ki fibir bi waas ki kpib, ki pit bi podamm poa.”

¹³ Ki Hasael boio a, “Nlee yoee ki n mun tan saa la paɲ na booru? N ki tee soo.”

Ki Elaisa jiin a, “Yennu wannin nan a tan saa di Siria naama.”

¹⁴ Ki Hasael ηmat kpanbar Ben-hadad boor; ki u boio a, “Elaisa yet a bia?”

Hasael din jiiin a, “U yet nan a saa la laafiawa.”

¹⁵ Nnaan laa yent sanyiok, ki Hasael jii kuntir ki suunt nyun ni, ki dokin kpanbar na numpo, ki u gbar foon ki kpo.

Li poorpo ki Hasael gaar Ben-hadad naan ki teen Siria kpanbar.

*Ki jiiin Juda kpanbar Jehoram po
(2 Barkperii 21.1-20)*

¹⁶ Ahab bija Joram nba dii Israel naan, li bina ηanηmu ni, ki Jehosafat bija Jehoram dii Juda naan, ¹⁷ ki mək bina piintaa nan ηanlee, ki kar Jerusalem bina ηanniin. ¹⁸ U ηaapoo din tee Ahab bipooe, li paak, ki ηoo Jehoram tuun Israel kpanbara biit na booru, nan Ahab ηaateeb nba din tuun na. U din tun biit ki tur Yennu, ¹⁹ ηaan Yennu din ki loon wun biir Juda, kimaan u din senn masonn ki tur u toontunnɔ Defid nan u yaaboonae sii yoo dia u niib.

²⁰ Jehoram nba din tee Juda kpanbar yoo nba na, ki Edom teeb yēt bin weiɔ, ηaan dinn bi tiɔη kpanbar. ²¹ Ki Jehoram jii u taantorit ki saan Sair doo ni. Waa baar lenj yoo nba ki Edom kunkonkonna ηaa loon ηoo nan u kunkonkonna. Nyiok na ki ηoo nan u taantorit ηmakit-teeb gbaa ki saa nyii bot, ki u kunkonkonna na mun yat ki kun bi doi ni. ²² Edom ji din nyii Juda yent nie li yoo na. Li yoo mane ki Libna doo mun bia yēt Juda weiu.

²³ Linba kur ki Jehoram din tun, li sob be Juda kpanbara barkperii gbant ni. ²⁴ Jehoram din kpo,

ki bi piuu kpanbara kaat ni, Defid doo ni, ki u bija Ahasia dii naan.

*Ki jiin Juda kpanbar Ahasia po
(2 Barkperii 22.1-6)*

²⁵ Ki Ahab bija Joram nba tee kpanbar ki dia Israel teeb, li bina piik nan njanlee nie, ki Jehoram bija Ahasia dii Juda naan, ²⁶ ki tee bina piinlee nan njanlee, ki kar Jerusalem binyennkoo. U naa din tee Atalia, ki tee kpanbar Ahab bipoo, ki tee Israel kpanbar Omri yaaboonn. ²⁷ Ahasia diamm nba din tee Ahab na, u din tun ki biir Yennu nan Ahab njaateeb nba din tun nae.

²⁸ Kpanbar Ahasia din taan Israel kpanbar Joram po, ki bi faa tob ki took Siria kpanbar Hasael. Kunkonkonna na din took leeb, Ramof doo nba be Gilead tij ni na, ki Joram la dan tob na ni. ²⁹ U din jen Jesreel doo nie a wun teb u mon, ki Ahasia saan len a wun foonto.

9

Bianjinba ki bi dinn Jehu naan

¹ Yennu sokinii Elaisa din yiin sokinpaanii na yeno ki yeto a, “Teent siir ki saan Ramof doo nba be Gilead tij ni na. Jiin olif tiinii kpan soor, ² ki fi i baar len, fan lon Jehu boor, wunba tee Jehosafat bija, ki tee Nimsi yaaboonn na. Nyinto u leeb boor ki koo nana diiuk ni, i banlee, ³ ki kpaar olif tiinii kpan na u yur paak, njan yeto a, ‘Yennu yeen nan u dinta Israel naan.’ Li poor po fan yaat yiama.”

⁴ Ki Yennu sokinipaana na saan Ramof, ⁵ ki saa la kunkonkonna saakab mok tintaanu. Ki u yet a, “Chanbaa, n mok nakinii ki loon man wanna.”

Ki Jehu boio a, “A piak nan ti nnee?”

Ki u jiin a, “Chanbaa, n piak nan fine.” ⁶ Ki bi banlee koo diiuk ni, ki sokinipaana na kpaar olif tiinii kpan na ki moon Jehu yur paak, naan yeto a, “Yennu nba tee Israel teeb Yomdaano na yeen a, ‘N dinna naan, ki a teen n niib Israel teeb kpanbar dinna. ⁷ A kpi a chanbaa kpanbar, wunba tee Ahab bija na, ki man fit dat Jesebel tubir, kimaan waa din kpai n sokiniinba nan n toontunlia na paak. ⁸ Ahab naateeb nan u yaabona kur tee bin kpoe; see ki n boon u booru ni jab kur, saakab nan waas kur yomm. ⁹ N saa tun u naateeb nan maa tun Israel kpanbara nba tee Jeroboam nan Baasa naateeb bianinba nae. ¹⁰ Bi kan pii Jesebel. Boie saa di u gbanant, Jesreel yent ni.’ ” Sokiniipaana na nba pak gbenn, ki u nyii chian.

¹¹ Jehu din nmat u saakaleeb na boor; ki bi boio a, “Labaarii? Waato man yaa bee a boori?”

Ki Jehu jiin a, “I mi waa loon linba.”

¹² Ki bi yet a, “Aaii, ti ki mi. Pakin timm waa yet linba.”

Ki u jiin a, “U pakin nan Yennu yeen a u dinnin Israel naama.”

¹³ Li yoo na ki Jehu saakaleeb na lat bi liata taanmaata paak, a Jehu n set li paak, ki peeb naatuna ki hoot a, “Jehu-e tee kpanbar.”

Ki jiin Israel kpanbar Joram kpinu po

14-15 Jehu din lor bonbiir ki jiin Joram po, ki soo ki Joram be Jesreel, ki teeb u dan nba ki u din la tob ni, Ramof, yoo nba ki bi kon nan Siria kpanbar Hasael na. Jehu din yet u saakaleeb a, “Li-i tee ki i see n poorpo, yii mi ki soo saa nmiat ki nyi Ramof ki saan kpaan binba be Jesreel na.”
 16 Waa yet nna, ki u koo u toruk ni ki saa Jesreel. Joram din daa ki la laafia, ki Juda kpanbar Ahasia be lej ki foonto.

17 Guutoo nba be toonn ni, difoouk paak, Jesreel na, din la Jehu nan u jab baat. Ki u yet a, “N la jasiab baat.”

Ki Joram jiin a, “Tumin taanjakiro ki wun saan laan bi tee yoonsba amii dataie.”

18 Ki toomu na jak u taamm ki saan yet Jehu a, “Kpanbar na loon wun bann faa baat naasinyoosir koo dataare.”

Ki Jehu jiin a, “Li ki tee a toonn kaa. Ii waa n poor.”

Ki guutoo nba be difoouk paak na yet a toomu na baar niib nawa, naan u ki jenti. 19 Ki bi namm tun toomu, ki u saan boi Jehu li buboit booru; ki Jehu jiin a, “Li ki tee a toonn kaa. Ii waa n poor.”

20 Ki guutoo na namm yet a toomu na baar niib nawa, naan u ki jenti; a wunba gar toonn na nmakitir u toruk nan u tee waato nae, nan Jehu nba nmakitir bianjinba na.

21 Ki kpanbar Joram tur mob a bin teen u taantoruk siir. Ki bi teen siir, ki noo nan kpanbar Ahasia koo, soo kur nan u toruk, ki saan a bin chet Jehu. Bi din saa cheto Nabof sarwauk nie.

22 Ki Joram boio a, “A baat manu baaru amii?”

Ki Jehu jiin a, “Manu saa piin nlee ki be, yoo nba ki jabaabunu nan patmannu nba ki a naa Jesebel din piin na bia daa be na?”

²³ Ki Joram pak nan kunkosaakar a, “Ahasia, nabiiuk, nabiiuk.” U yet nnae, n̄aan n̄mant u taantoruk ki chiar. ²⁴ Ki Jehu jii u torbann nan peenu ki t̄o soor Joram b̄opiat ni, ki li saar u wub, ki u baa u taantoruk ni ki kpo. ²⁵ Ki Jehu pak Bidkar, wunba tee u sommt̄o na a, “Jiin u gbanant na ki lu Nabof sarwaaok na ni. Tiat nan min nan fin nba daan waa kpanbar Joram baa Ahab poorpo na, Yennu daan pak m̄obona nae ki tur Ahab a, ²⁶ ‘N won la Nabof nan u bonjai kpinu, ki senn nan n mun saa dat a tubir sarwaaok na ni.’ ” Ki Jehu pak u sommt̄o Bidkar a, “Jiin Joram gbanant ki lu Nabof sarwaaok na ni, ki lin gbeen Yennu m̄osonn na.”

Ki jiin kpanbar Ahasia kpinu po

²⁷ Kpanbar Ahasia nba la linba tun na, ki u be u taantoruk paak ki chiar saan Bef Hagann, ki Jehu waa beer̄o. Jehu din pak u jab a, “Kpin u mun man.” Ki bi paan̄o dan, yoo nba ki u be u taantoruk paak ki t̄ok sonu nba saa Gur, ki li kpia nan Ibleam doo na, n̄aan u din yabir ki saan ki saa baar Megido dooewa, ki ji kpo. ²⁸ U saakab din jii u gbanant ki kpeen toruk ni, ki kun nann Jerusalem, ki saa pii kpanbara kaat ni, Defid doo ni.

²⁹ Ahab bija Joram nba din dii Israel naan, li bina piik nan yenn nie, ki Ahasia dii Juda naan.

Ki jiin kpanbar n̄aapoo Jesebel kpinu po

³⁰ Jehu din baar Jesreel. Jesebel din gbat linba tun kur, ki lon choro, ki namm u yut, ki ji be kpanbar naadiiuk ni sanpaapowa, naan doon takorbonn ni, ki gorii sonu paak. ³¹ Ki Jehu nba tan baar koo doo na tammob na, ki Jesebel yikin ki yeto a, “Fin nba tee a toondaano kpiiro nan Simri nba din tee bianjinba na, a loon bee nna?”

³² Ki Jehu gokit got naan tian a, “Nmee taa n po?” Ki kpanbar naasaakab banlee koo bantaa doont takorbonn ni ki got Jehu. ³³ Ki Jehu yetib a, “Lumin poo man tinj ni na man.” Ki bi jiuu ki lu-u; ki u son put ki lann dikpinn nan taanii na. Ki Jehu jii u taanii nan taantorit ki nmaa u gbanant, ³⁴ ki gar koo kpanbar naak ki dii jeet. Li poor poe ki u yet a, “Jiin poo nba ki motont wauu na ki piiu, kimaan u tee kpanbar bipooe.” ³⁵ Naan binba din sik a bin jiuu ki pii na din ki la u gbananti, see yukpabuk kuukoo, ki pukin u nii nan u taa kpaba. ³⁶ Baa wann Jehu linba na ki u yet a, “Yennu nba wann nan linba saa tume na, yoo nba ki u din te ki u toontunno Elaija pak a, ‘Boie saa nman Jesebel gbanant, Jesreel yent ni. ³⁷ U gbanant saa biar doo nan naabint nae, ki soo kan fit yet a, Jesebel gbanante na.’ ”

10

Ki jiin Ahab yaaboona kpinu po

¹ Ahab yaaboona din tee piinlore-e, ki kar Samaria doo ni. Jehu din sob gbant ki tur doo na diateeb nan toondamm, nan Ahab waas got-teeb. ² Gbouj man momaan din tee a: “Kpanbar yaaboona na be i nuu nie, ki taanii nan taantorit

nan jatiat nan digbanpaara na bia be i nuu ni. Li paak, yi-i la gbouŋ na yoo nba, ³ yin nyinn kpanbar yaaboona na ni wunba jaŋ, ki dinnɔ naan, ki tuu kɔn sommɔ.”

⁴ Jaŋmaanii din soor Samaria doo diara na, ki bi piak a, “Ti saa teen nlee ki kɔn nyann Jehu? Kpanbar Joram nan kpanbar Ahasia gbaa din ki fit kɔn nyannɔ.” ⁵ Ki saakɔɔ nba gorii kpanbar ŋaak na nan saakɔɔ nba gorii doo na paak, nan tɔɔndamm nan kpanbar waas got-teeb na kur taan ki tur Jehu mɔb nba na a, “Ti tee a toontunnae, ki teen siir nan tin tun linba kur ki a wann. Ŋaan ti kan dinn sɔɔ naami. Tumin linba kur ki a loon.”

⁶ Ki Jehu ŋamm sɔb gbouŋ ki yetib a, “Li-i tee ki i mi nan i see n poor ki teen siir nan yin tun linba kur ki n wann, wonn nna yoo, ii won baar nan kpanbar Ahab yaaboona yura ki turin, Jesreel doo ni.”

Ahab yaaboona piinlore na din be Samaria tɔɔndamm na nii nie, ki bi wubiib. ⁷ Baa la Jehu gbounleer na yoo nba, ki bi kp̄ii Ahab yaaboona piinlore na kur, ki jii bi yura kpeen kpanchibit ni, ki saan tur Jehu, Jesreel doo ni.

⁸ Ki Jehu nba gbat nan bi baar nan Ahab yaaboona yura na, ki u yetib a bin poonir kpeka ŋanlee, doo na tammɔb ni, ki lii dɔɔ ki saa tuu sanyaleeuk. ⁹ Laa yent sanyiɔk, ki u baar tammɔb na ni ki tan pak niib nba be lej na a, “Mine din lor bonbiir kpanbar Joram paak, ki kp̄iiu. Li biit ki waa i sɔɔ; ŋaan lamme kp̄ii niib na kuri? ¹⁰ Nae want nan Yennu nba din pak linba kur ki jiin Ahab yaaboona po na saa mann

mōnii. Yennu tun linba ki u din senn mōsonn ki te ki u sokinii Elaija pak nawa.” ¹¹ Li yoo ki Jehu kp̄ii binba kur din tee Ahab nikpiimm, ki be Jesreel doo ni na kur, nan u toona saakab, nan u yōōsnba, nan u patmannteeb kur. Nan yenokōōwa din ki biari.

Ki j̄iin kpanbar Ahasia nikpiimm kpinu po

¹² Ki Jehu nyii Jesreel ki saa Samaria, ki saa baar siaminba ki bi yi “Pekpaarii Kaan” na, ¹³ ki chet Ahasia nba din tee Juda kpanbar na nikpiimm, ki boib a, “I tee lamme?”

Ki bi j̄iin a, “Ti tee kpanbar Ahasia nikpiimme. Ti saa Jesreel-e a ti saa foont kpanbar ŋaapoo Jesebel waas, nan binba tee naan diira na.” ¹⁴ Ki Jehu yet u jab na a, “Sootib foot.” Ki bi soorib, ki u kpiib bootuk nba be leŋ na boor. Bi kur din tee niib piinna nan banlee-e. Nan yenokōōwa din ki biar.

Ki j̄iin Ahab nikpiimm nba biar na kpinu po

¹⁵ Jehu din ŋamm soor sōnu ki saa ki saa chet Jonadab, ki u tee Rekab bija. Jehu din foontō ŋaan yet a, “Min nan fin dudukit tee yommo. A saa set n poora-a?”

Ki Jonadab j̄iin a, “N saa set a poora.”

Ki Jehu ji yet a, “Tantir a nuu.” Ki u tant u nuu, ki Jehu dato ki donnō toruk na paak, ¹⁶ ki yetō a, “Baat ki tan la nan a ninbinn maa j̄ii n mōŋ ki tur Yennu bianjinba.” Ki bi kur jak toruk na ki saan Samaria. ¹⁷ Baa baar leŋ yoo nba ki Jehu kp̄ii Ahab nikpiimm kur, ki nan yenokōōwa ki biari. Yennu din poŋ pak Elaija nan linba na tan saa tuma.

Ki jiin tingbann Baal jiant-teeb kpinu po

¹⁸ Ki Jehu yiin Samaria niib kur ki yetib a, “Kpanbar Ahab din jiant tingbann Baal na waame, n̄aan min Jehu saa jiantɔ bonchiann.

¹⁹ Yiint Baal sɔkiniinba na kur, nan u jiant-teeb kur, nan u mannteeb kur, ki bin lakin. Sɔɔ daa biati; n yaa n mann marunjaanne ki tur Baal, ki wunba ki baar len, see ki bi kpiiu.” (Jehu din teen selimiie, a wun kpi Baal jiant-teeb na kur.)

²⁰ Li poorpo ki Jehu yet a, “Sent Baal jiantu daar man, ki lin tur Baal baakir.” Ki bi mɔn daar man,

²¹ ki Jehu tur mɔb Israel kur po. Binba din jiantir Baal na kur din baare; nan yenɔkɔɔwa din ki biar. Ki bi kur kɔɔ Baal jiantu diiuk na ni, ki gbee li kur po. ²² Li yoo na ki Jehu pak manntɔɔ nba gorii Baal jiantu liant paak na, a wun baar nann, ki tan tur Baal jiant-teeb na. ²³ Li poor po ki Jehu nan Rekab bija Jonadab kɔɔ Baal jiantdiiuk ni, ki pak niib na a, “Naant man ki binba jiantir Baal na kuukɔɔe-ii be nna. I daa te ki binba jiantir Yennu na pukii nna.” ²⁴ Ki n̄ɔɔ nan Jonadab kɔɔ a bin mann marun, ki joo piinii ki tur Baal, n̄aan sɔɔ ki u senn jab piinniin nanyer ki yetib a, “Ii kpi niib na kur; wunba n̄aan ki bi yenɔkɔɔ paak, li daanɔ manfoore saa pa wunba chiar na paak.”

²⁵ Jehu nba jii piinii nan marun na ki tur Baal ki gbenn, ki u yet guuteeb nan toona saakab na a, “Kɔɔn man ki kpi bi kur. I daa te ki bi sɔɔ paakiti.” Ki bi nɔɔt bi jukbanjai ki kɔɔ kp̄ii bi kur, ki nyinn bi gbanant nanyer. Li poorpo ki bi kɔɔ nɔɔk ni diiuk na ni, ²⁶ ki nyinn tingbann Baal na ki joor muu, ²⁷ ki biirir nan u jiantu diiuk na,

ki kpint jiantu diiuk na ki teenir baanjira; li daa tee baanjira nan dinna.

²⁸ Jehu din teen nnae ki piin Baal jiantu, Israel tinj ni. ²⁹ Naan u din tokii kpanbar Jeroboam, wunba din koon Israel teeb biit ni, ki bi jiantir salima naajabis nba ki u din senn Betel nan Dann doi ni na. ³⁰ Ki Yennu yet Jehu a, “Linba kur ki n loon fan tun ki tur Ahab maaru, a tuma. Li paak n sent masonn ki teena, nan a yaabona ki saa tuu yaabonna ni, bi sii tee Israel kpanbarae.” ³¹ Naan Jehu din ki sak Israel teeb Yomdaano Yennu na mob nan u par kur; u din tokii Jeroboam nba din koon Israel teeb biit ni na marimae.

Ki jin Jehu kuun po

³² Li yoo Yennu din piin ki waant Israel teeb yente. Siria kpanbar Hasael din kon nyann Israel yent ³³ nba be Joodann mokir yondo po na, ki saan diitu po ki saa baar Aroer doo nba be Arnonn mokir po na. Linba na din kpab nan Gilead nan Basann yent, siaminba ki Gaad nan Rubenn nan Manase booru yent din be na.

³⁴ Linba kur ki Jehu tun ki pukin, nan u par toona, li sob be Israel kpanbara barkperii gbant ni. ³⁵ U din kpo, ki bi piuu Samaria, ki u bija Jehoahas gaar u naan. ³⁶ Jehu din dii Israel naan ki kar Samaria bina piinlee nan janniime.

11

Ki jin Juda poobat Atalia po (2 Barkperii 22.10–23.15)

¹ Yoo nba ki kpanbar Ahasia naa Atalia gbat u bija kpinu manj po na, ki u tur mɔb a bin kpi niib nba kur tee naan ɲaateeb na. ² Ahasia bija Joas kɔɔe din tan tinn. Bi din yaa bin kpi ɲɔɔ nan leeb nae, ɲaan ki u poorɔ Jehoseba tinnɔ. Jehoseba din tee kpanbar Jehoram bipooe, ɲaan tee Ahasia niipoo. U din jii ɲɔɔ nan wunba yɔɔɔ nae ki kɔɔmm didɔɔtuk ni, Yenjiantu ɲasaakak na ni, ki bɔrɔ, ki Atalia ki kpiiu. ³ Jehoseba din bɔrɔ bina ɲanloobe ki goriio, ki u be Yenjiantu ɲasaakak na ni, li yoo na ki Atalia tee poobat.

⁴ ɲaan bina ɲanlore ni ki Yennu manntɔɔ Jehoyada tun boi kpanbar guuteeb, nan kpanbar ɲaak guuteeb saakab po, ki pakib nan bin baar Yenjiantu ɲasaakak boor. Leɲe ki u te ki bi por ki lor mɔlor nan bi saa sak waa yaa wun tun linba na. U din wannib kpanbar Ahasia bija Joas, ⁵ ɲaan turib sennu na a: “Yi-i baar toonn jiantu daar, i bɔkITU muntaa ni yenn sii guu kpanbar ɲaake, ⁶ ki bɔkleer na guu Sur tammɔb, ki bɔkir nba biar na mun guu tammɔb nba be guuteeb poorpo na. ⁷ Koonn munlee nba foi jiantu daar na tee bii guu kpanbar Joas-e, Yenjiantu ɲasaakak na boor. ⁸ Li tee yin nyinn i jukbanjaie kii guu kpanbar na, siaminba kur ki u saa. Ii kpi wunba kur nakini.”

⁹ Ki saakab na sak Jehoyada mɔb, ki baar nan bi jab u boor, binba foi jiantu daar manj nan binba tuun toonn kur. ¹⁰ U din jii kpana nan naagbankɔɲa nba tee kpanbar Defid yar, ki din tuu be Yenjiantu ɲasaakak ni na ki turib, ¹¹ ki senn jab na nan bi saata Yenjiantu ɲasaakak na

tɔɔnn po, a bin guur kpanbar na. ¹² Ki Jehoyada nyinn kpanbar Joas nanyer, ki jii naan fokirik ki yirimɔ, ki jii gbouŋ nba ki mɔmaan nba ŋmakitir naan be lej na ki turɔ. Li yoo ki bi kaan Joas naangbant paak, ki mɔɔnt, ki niib na poi niipoot ki hoot a, “Kpanbar na manfoor n fokit.”

¹³ Ki poobat Atalia gbat fuut nba ki guuteeb nan niib fu na, li paak ki u kakit saan Yenjiantu ŋasaakak na boor, siaminba ki nibur tikir na.

¹⁴ Leje ki u la kpanbarpaan man see ki kpia jiantu ŋasaakak na kunkɔɔ boor, nan bi kaar nba tee na. Saakab nan naatunpebira din see ki lintɔwa, ki niib na yikin nan kpinkpammuk, ki peeb naatuna. Atalia wutoor din doo, ki u pat u tiat ŋaan tantir a, “Nabiiuk, nabiiuk.”

¹⁵ Jehoyada din ki loon bin kpi Atalia Yenjiantu ŋasaakak na boori. Nanne ki u yet kunkɔnkɔnna saakab na a, “Jiimɔ ki gar nano guuteeb na sinsuuk ni. Wunba loon wun tinno, yin kpi li yoo.” ¹⁶ Ki bi sooro ki saan nano kpanbar ŋaak, ki saa kpriu taamm tammɔb na ni.

*Bianjinba ki Jehoyada lebit niib na binben
(2 Barkperii 23.16-21)*

¹⁷ Ki manntɔɔ Jehoyada te kpanbar Joas nan niib na lor molor nan Yennu, a bi sii tee Yennu niib; u bia din te ki kpanbar na nan u niib lor molora ki tur bi leeb. ¹⁸ Nanne niib na saan yeer tingbann Baal jiantu diiuk na, ki bet marun binbinta nan pata, ki kpri Baal manntɔɔ Matann, binbinta na tɔɔnn po.

Jehoyada din senn guuteeb, Yenjiantu nasaakak na boore, ¹⁹ ɲaan ki ɲɔɔ nan kunkɔnkɔnna saakab na, nan kpanbar guuteeb na, nan kpanbar ɲaak guuteeb na chian kpanbar na, ki nyii nano Yenjiantu nasaakak ni, ki saan nano u ɲaak ni, ki niib na wei saan. Joas din kɔɔ guuteeb tammɔb na ni, ki kar naan gbant paak. ²⁰ Niib na kur din gbee nan parpeenre, ki doo na ɲmin, kimaan bi kp̄ii poobat Atalia, naan ɲaak niwa.

²¹ Joas din mɔk bina ɲanlore-e ki dii Juda naan.

12

Ki jiin Juda kpanbar Joas po (2 Barkperii 24.1-16)

¹ Israel kpanbar Jehu naan bina ɲanlore nie, ki Joas dii Juda naan, ki kar Jerusalem bina piinna. U naa sann din tee Sibia-e, ki nyii Beerseba. ² Joas manfoor ni kur, u din tuun linba mei Yennu par, kimaan manntɔɔ Jehoyada-e din kɔɔntɔ yan, ³ ɲaan u din ki biir patmannboa na, ki niib na din mann maruɲ ki jokit bonnunubit leɲ.

⁴ Ki Joas tun yiin mannteeb na, ki tan betib a bii bɔrii likirii nba ki bi gaan ki jiin Yenjiantu nasaakak maruɲ po, linba ki niib na pa ki li tee yoo kur maruɲ, nan yanbɔɔ piinii po na. ⁵ Manntɔɔ kur tee sii dia waa mann binba maruɲ na likiriie, bi sii dia likirii maɲe ki ɲammi Yenjiantu nasaakak na, laa kpaa talas bianjinba na.

⁶ Naan mannteeb na din ki ɲamm siar, Yenjiantu nasaakak na ni, ki saa tuu Joas naan bina

piinlee nan n̄antaa ni. ⁷ N̄anne ki kpanbar na yiin Jehoyada nan mannteeleb ki boib a, “Bee ki i ki n̄amm jiantu n̄asaakak na? Laa nyii m̄otana ki saa, i ji kan dia likirii maŋ, ii jii tur, ki bii n̄amii jiantu n̄asaakak na.” ⁸ Ki mannteeb na sak maan na, ki bia sak nan bi kan n̄amm siar bi tiŋj jiantu n̄asaakak na ni.

⁹ Ki Jehoyada jii lakir ki fut f̄onn li yur paak, ki sennir maruŋ binbintir na boor, jiantu n̄asaakak na tamm̄ob diitu po, ki mannteeb nba guu tamm̄ob boor na jii likirii nba ki jiant-teeb tur na kur, ki teen lakir na ni. ¹⁰ Yoo nba kur ki likirii na yabit lakir na ni, kpanbar n̄aagbans̄obir̄o nan mannteeb yudaan̄o na tuu baare, ki kan likirii na ki wuun b̄otoot ni. ¹¹ Bi-i s̄ob li m̄ob yoo nba, bin jii ki tur binba gorii jiantu n̄asaakak n̄ammu toona na, ki bin pa kanpintanba na, nan tanmaara na, ¹² nan tankpeerteeb na, ki bia daa taabii nan tana nba ki bi saa jii n̄amm n̄asaakak na, ki bia pa panlia nba be. ¹³ Bi din ki nyint likirii maŋ ni ki naan nyubitii, koo kuts̄onii, koo naatuna, koo fita bona, koo salimpeena koo salimm̄ona bonsiari. ¹⁴ Bi din dia li kur ki pa toontunna nae, ki bia daa Yenjiantu n̄asaakak na n̄ammu bona. ¹⁵ Binba din gorii toonn na paak na din tee nim̄omme, li paak li din ki kpaa talas ki bin wann saakab na baa jii likirii na ki tun toona bian̄inba. ¹⁶ Likirii nba ki niib tur ki li tee pann panu piinii, nan biit paak Yenpiinii na, bi din ki tee n̄ann lakir na ni; n̄ann tee mannteeb na yare.

¹⁷ Li yoo na, kpanbar Hasael nba tee Siria kpanbar na lek Gaaf doo ki nyannir. Li poor po

ki u lor a wun lek Jerusalem. ¹⁸ Ki Juda kpanbar Joas jii piinii nba kur ki kpanbara nba din gar, ki tee Jehosafat nan Jehoram nan Ahasia na, din tur Yennu na, ki pukin u piinii nan salima nba kur be Yenjiantu n̄asaakak ni, nan kpanbar n̄aak, ki turir ki li tee piinii ki teen kpanbar Hasael. Li yoo na ki kpanbar Hasael jii u kunkonkonna ki nyii namm Jerusalem.

¹⁹ Kpanbar Joas nba tun linba kur ki pukin, li sob be Juda kpanbara barkperii gbant ni.

²⁰⁻²¹ Kpanbar Joas saakab din lor bonbiir ki jiin u po, ki bi ni banlee nba tee Simeaf bija Josakar, nan Somer bija Jehosabad din kp̄iiu, n̄aak nba ki bi maa tin̄ nba ki bi din gbeen na ni, ki li be Jerusalem yondo po, ki kp̄ia s̄onu nba saa Sila na. Bi din pii Joas kpanbara kaat nie, Defid doo ni, ki u bija Amasia gaar u naan.

13

Ki jiin Israel kpanbar Jehoahas po

¹ Ki Ahasia bija Joas nba dii Juda naan li bina piinlee nan n̄antaa nie, ki Jehu bija Jehoahas dii Israel naan, ki kar Samaria bina piik nan n̄anlore. ² U din tee nan kpanbar Jeroboam nba gara ki u wei nae, ki tun biir Yennu ki k̄on Israel teeb biit ni; u din ki nyik u yanb̄ontoona. ³ Li paak ki Yennu wutoor doo Israel teeb paak, ki u te ki Siria kpanbar Hasael nan u bija Ben-hadad k̄on ki nyant Israel teeb yoo nan yoo.

⁴ Ki Jehoahas miar Yennu, ki Yennu nba la Siria kpanbara dia Israel teeb nan biak na, ki u gbat u miaru. ⁵ Yennu din tur Israel teeb t̄ondaano,

ki u nyinnib Siria teeb nuu ni, ki Israel teeb na ji din be bi yamani nan sinsinn na. ⁶ Naan bi din ki nyik bi biit nba ki kpanbar Jeroboam din koomm li ni na, ki tukin tee biit damm, ki te chicherpook Asera ninnaun na be Samaria.

⁷ Jehoahas kunkonkonna nba din tenn na tee taanjakira piinɲmue, nan taantorit piik, nan kunkonkonna tusaa piik nba somm taatin, ki-maan Siria kpanbar din kpil binba biar na kura, ki nmaa yotib nan tant na.

⁸ Linba kur ki kpanbar Jehoahas tun pukin, nan u par toona kur sob be Israel teeb barkperii gbant ni. ⁹ U din kpo, ki bi piiu Samaria, ki u bija Jehoas gaar u naan.

Ki jiiin Israel kpanbar Jehoas po

¹⁰ Juda kpanbar Joas naan bina piintaa nan njanlore nie, ki Jehoahas bija Jehoas dii Israel naan ki kar Samaria bina piik nan njanloob. ¹¹ U mun bia din tun biir Yennu, ki wei kpanbar Jeroboam nba din koon Israel teeb biit ni na taa. ¹² Linba ki kpanbar Jehoas tun, ki pukin u parcheenn konn nba ki u din kon nan Juda kpanbar Amasia na, li sob be Israel kpanbara barkperii gbant ni.

¹³ Jehoas din kpo, ki bi piiu kpanbara kaat ni Samaria, ki u bija Jeroboam nba pukin banlee na gaar u naan.

Ki jiiin Elaisa kuun po

¹⁴ Yiarjaann din soor Elaisa, ki waa doo ki tee saa kpo na, ki Israel kpanbar Jehoas baar a wun foontɔ, ki mo njan yeen a, "N baa, n baa. Fine tuu tee Israel fat-too nba paar."

¹⁵ Ki Elaisa yeto a, “Lomin torbann nan peenii waan.” Ki Jehoas lon. ¹⁶ Ki Elaisa yet a wun teen siir nan tonu, ki kpanbar na teen nna, ki Elaisa jii u nii ki paan kpanbar na nii paak. ¹⁷ Kpanbar na din wei Yennu sokinii na nba wannɔ bianjinba ki loot takorbonn nba took Siria po na, ki Elaisa yeto a, “Ton peenu maŋ.” Kpanbar na nba to peenu na yoo nba ki Elaisa pak nan kunkɔsaakar a, “Fine tee Yennu peenu nba ki u saa jii ki nyann Siria teeb. A saa kɔn nan Siria jab na Afek doo ni nan yoo nba ki a tan saa nyannib.”

¹⁸ Elaisa din yeto a wun jii peenii nba biar na ki faa tinj. Ki kpanbar na jii faa tinj taar muntaa ŋaan nyik. ¹⁹ Ki Elaisa wutoor doo, ki u yet kpanbar na a, “A bo saa faa munŋmu koo munloobo, ki a bo saa nyann Siria jab fas fas, ŋaan a ji saa nyannib muntaa kɔɔe.”

²⁰ Elaisa din kpo, ki bi piii.

Binn kur, Moab jab din kɔn nan Israel jabe. ²¹ Dasiar ki Israel teeb tan yaa bin pii niro, ki la Moab jab na baat a bin lekib, ki bi jii kuun na ki lu Elaisa kaauk ni, ŋaan chyar, ki kpeemmo na gbanant nba sii Elaisa kpaba yoo nba, ki kpeemmo na yeent ki fiir kuun ni ki see.

Ki jii Israel nan Siria tob po

²² Kpanbar Jehoahas naan yoo, Siria kpanbar Hasael din tuu dia Israel teeb diabiike, ²³ ŋaan Yennu din ŋan ki bia mɔk ninbatinu namm. Yennu din ki chab ki Siria teeb biirib, ŋaan u din sommitibe, kimaan u molor nba ki u lor nan Abraham nan Aisak nan Jakob na paak. U din ki ban tamm u niib po.

²⁴ Siria kpanbar Hasael kuun poorpo, u bija Ben-hadad-e din gaar u naan. ²⁵ Ki Israel kpanbar Jehoas kɔn nyann Ben-hadad taar muntaa, ki fat doi nba ki Ben-hadad din gaar, yoo nba ki Jehoas baa Jehoahas dia Israel yent na.

14

Ki jiiin Juda kpanbar Amasia po (2 Barkperii 25.1-24)

¹ Jehoahas bija Jehoas nba dii Israel naan bina njanlee ni, ki Joas bija Amasia dii Juda naan, ² ki tee bina piinlee nan njanjmu. U din kar Jerusalem bina piinlee nan njanya. U naa din nyii Jerusalem-e, ki u sann tee Jehoadinn. ³ U din tuun linba gboot Yennu numm, njan u din ki tee nan u yeeja kpanbar Defid na; u din tun linba ki u baa Joas din tun na boorue. ⁴ U din ki bet patjiantboa na, ki niib na tukin ki mann maruj lej, ki jokit bonnunubit.

⁵ Amasia nba gaar yiikoo ki gbenn na, ki u kpaii kpanbar njaasaakab nba din kpaii u baa na. ⁶ U din ki kpaii bi waasi. U din tun nan Yennu nba wann Moses sennu ni nae a, “Wadam ki tee bin kpo bi waas toonbiit paaki; ki waas mun ki tee bin kpo bi baanba toonbiit paaki, nisaarik tee wun kpo toonbiit nba ki u moj tun paake.”

⁷ Amasia din kpaii Edom kunkonkonna tusaa piik, Yaarin Baauk ni. U din nyann Sela doo tob ni, ki purir Jokteel, ki li tee li sann nan dinna.

⁸ Amasia din tun toonii Israel kpanbar Jehoas boor, ki loon bin kon. ⁹ Njan ki kpanbar Jehoas jiiin mob a, “Sianyoo ki Lebanonn kunkonn paak

kunkon tun toomu kpek boor a, 'Jiin a bipoo ki tur n bija ki wun koon;' ki muuk ni bonkobuk gaar ki nmaa kunkon na ki kpai. ¹⁰ Ton, fin Amasia nyann Edom jaba, ki ji mok parbifaant. Njaant ki a japaat man n jaja, ki fii be njaak ni. Bee ki a kpaan biak nba saa di fin nan a niibi?"

¹¹ Njaan Amasia din ki sak gbiinti, ki kpanbar Jehoas jii u jab ki saan kon nan, Bef-semes, Juda tin ni. ¹² Bi din nyann Amasia jab na, ki u jab man kur chiar kun bi doi ni. ¹³ Jehoas din soor Amasia, ki koo Jerusalem, ki bet jounjouk na, laa nyii Efraim Tammob boor ki saa tuu Lotik Tammob boor, ki li fokint tee taakaabii kobii njanlee. ¹⁴ U din jii likirii nan salima nba ki u la kur, nan Yenjiantu nasaakak ni bona kur, nan kpanbar njaak ni mokint kur, ki kun nann Samaria, ki bia soor siab ki kun namm.

¹⁵ Linba kur pukin ki kpanbar Jehoas din tun, ki kpab nan u partob nba ki u faa Juda kpanbar Amasia na, li kur sob be Israel kpanbara barkperii gbant ni. ¹⁶ Jehoas din kpo, ki bi piuu kpanbara kaat ni, Samaria doo ni, ki u bija Jeroboam gaar u naan.

*Ki jiiin Juda kpanbar Amasia kuun po
(2 Barkperii 25.25-28)*

¹⁷ Ki Israel kpanbar Jehoas kuun poorpo, Juda kpanbar Amasia din dii bina piik nan nannmu.

¹⁸ Linba kur pukin ki kpanbar Amasia din tun, li sob be Juda kpanbara barkperii gbant ni.

¹⁹ Jerusalem teeb din lor a bin kpi Amasia, ki u chiar ki saan Lakis, njaan ki u datai na wei lej ki saa kpiiu. ²⁰ Bi din paan u gbanant taamm paake,

ki ηmat nann Jerusalem, ki saa piiu kpanbara kaat ni, Defid doo ni. ²¹ Ki Juda teeb dinn u bija Yusia naan, ki sɔɔ ki u tee bina piik nan ηanloob. ²² Yusia baa kuun poorpo, u din ηamm fat Elaf ki ηamm maar.

Ki jiin Israel kpanbar Jeroboam-ɔɔ na po

²³ Ki Joas bija Amasia nba dii Juda naan bina piik nan ηanηmu ni, ki Jehoahas bija Jeroboam dii Israel naan, ki kar Samaria bina piinna nan yenn. ²⁴ U din tun ki biir Yennu, ki wei kpanbar toη Jeroboam nba tee Nebat bija ki din kɔɔn Israel teeb biit ni na taatɔk. ²⁵ U din kɔn fat yent nba kur tuu tee Israel teeb yar sinsinn na, laa nyii Hamaf gaanu gan po, ki saa tuu Mɔk-kpeenn na diitu. Linba nae ki Israel teeb Yomdaano Yennu din senn mɔsonn ki te ki u toontunno Jona, wunba tee u sokinii na pak. Jona baa din tee Amitai-e, ki nyii Gaaf Hefer.

²⁶ Yennu din la Israel teeb nba di biak bonchiann bianinba, ki sɔɔ din kaa ki saa sommibi. ²⁷ Naan li din ki tee Yennu lor kaa nan wun biir Israel teeb chain chaini. Li paak ki u te ki kpanbar Jeroboam nba tee Jehoas bija na nyinnib biak maη ni.

²⁸ Linba ki Jeroboam maη din tun ki pukin, u partobii nba ki u faa, nan waa din fat Damaskus nan Hamaf doi ki tur Israel teeb na, li kur sɔb be Israel kpanbara barkperii gbant ni. ²⁹ Jeroboam din kpo, ki bi piiu kpanbara kaat ni, ki u bija Sekaria gaar u naan.

15

Ki jiin Juda kpanbar Yusia po (2 Barkperii 26.1-23)

¹ Israel kpanbar Jeroboam-*lɔɔ* na naan bina piinlee nan *ɲanlore* ni η e, ki Amasia bija Yusia dii Juda naan, ² ki mɔk bina piik nan *ɲanloob*, ki kar Jerusalem bina piin η mu nan *ɲanlee*. U naae din tee Jekolia, ki nyii Jerusalem. ³ Yusia din tuun toon η ana Yennu toonn nan u baa nba din tuun nae. ⁴ Naan u din ki biir tingbann jiant boa na, ki niib na tukin ki mann maru η le η , ki jokit bonnunubit. ⁵ Yennu ji din te *ɲaauk* baa Yusia paak, ki saa tuu u kuun. U din kɔɔ u kɔɔe, ki bi bia te ki u nyik toona kur, *ɲaan* ki u bija Jotam ji dia tin na.

⁶ Linba kur ki Yusia tun ki pukin, li sɔb be Juda kpanbara barkperii gbant ni. ⁷ Yusia din kpo, ki bi piiu kpanbara kaat ni, Defid doo ni; ki u bija Jotam gaar u naan.

Ki jiin Israel kpanbar Sekaria po

⁸ Juda kpanbar Yusia naan bina piintaa nan *ɲanniin* ni η e, ki Jeroboam-*lɔɔ* na bija Sekaria dii Israel naan, ki kar Samaria *ɲmaarii* *ɲanloob*. ⁹ U din tee nan kpanbara nba gar ki u wei nae, ki tun biir Yennu. U din tokii Nebat bija kpanbar Jeroboam nba din koon Israel yanbomm ni na toonbiite. ¹⁰ Jabes bija Salum din lor biit ki jiin Sekaria po, ki kpii u Ibleam doo ni, *ɲaan* gaar u naan.

¹¹ Linba kur ki Sekaria tun, li sɔb be Israel kpanbara barkperii gbant ni.

¹² Ki Yennu nba din senn mɔsonn nba tur Jehu na gbee. U din yet a, “A yaaboona ki saa tuu maaru munna ni sii yɔɔ di Israel naame.”

Ki j̄in Israel kpanbar Salum po

¹³ Juda kpanbar Yusia naan bina piintaa nan ɲanyia niɲe, ki Jabes bija Salum dii Israel naan ki kar Samaria ɲmaayɛŋkɔɔ.

¹⁴ Gadi bija Menahem din nyii Tirsa ki saan Samaria ki kp̄ii Salum, ɲaan gaar u naan.

¹⁵ Linba kur ki kpanbar Salum tun ki pukin, u lorbiit nba j̄in kpanbar Sekaria po na sɔb be Israel kpanbara barkperii gbant ni. ¹⁶ Menahem nba din nyii Tirsa ki saa na, ki u biir Tapua doo na fas fas, nan li niib nan yent nba lintir kur, kimaan doo maɲ niib din ki j̄ii bi mɔɲ ki turɔ. U bia din pit poob nba mɔk poa nae.

Ki j̄in Israel kpanbar Menahem po

¹⁷ Juda kpanbar Yusia naan bina piintaa nan ɲanyia niɲe, ki Gadi bija Menahem dii Israel naan, ki kar Samaria bina piik. ¹⁸ U din tun biir Yennu, kimaan u tokii Nebat bija kpanbar Jeroboam nba din kɔɔn Israel teeb biit ni na toonbiite nan u kuun. ¹⁹ Asiria kpanbar Tiglaf Pileser din lek Israel, ki Menahem turɔ salimpeena ankɔra piintaa nan ɲanniin, a wun turɔ sommir, ki ɲɔɔ Menahem-ii mɔk ȳikoo tiɲ na paak. ²⁰ Menahem din mia Israel mɔkitae, ki sɔɔ kur pa salimpeena kuna piinɲmu-ɲmu. Ki Tiglaf Pileser ji ɲmat kun u doo ni.

²¹ Linba kur ki Menahem din tun ki pukin, li sob be Israel kpanbara barkperii gbant ni. ²² U din kpo, ki bi piuu, ki u bija Pekahia gaar u naan.

Ki jii Israel kpanbar Pekahia po

²³ Juda kpanbar Yusia naan bina piinŋmu niŋe, ki Menahem bija Pekahia dii Israel naan, ki kar Samaria bina ŋanlee. ²⁴ U din tun biir Yennu, ki tokii Nebat bija kpanbar Jeroboam nba din koon Israel teeb biit ni na toonbiit. ²⁵ Pekahia kunkonkonna saakoo nba ki u sann tee Peka, ki u baa sann tee Remalia na, din lor nan Gilead jab piinŋmu, ki kpai Pekahia, naan ŋaak dipaaruk na ni, Samaria doo ni, ŋaan gaar u naan.

²⁶ Linba kur ki Pekahia din tun ki pukin, li sob be Israel kpanbara barkperii gbant ni.

Ki jii Israel kpanbar Peka po

²⁷ Juda kpanbar Yusia naan bina piinŋmu nan ŋanlee niŋe, ki Remalia bija Peka dii Israel naan, ki kar Samaria bina piinlee. ²⁸ U din tun ki biir Yennu, ki wei Nebat bija kpanbar Jeroboam nba din koon Israel teeb biit ni na toonbiit.

²⁹ Yoo nba ki Peka din tee kpanbar nae, ki Asiria kpanbar Tiglaf Pileser kon nyann Ijonn nan Abel Bef Maaka nan Janoa nan Kedes nan Hasor doi, nan Gilead nan Galilii nan Naftali yentnba, ki jii niib na ki saan namm Asiria, ki teenib yommii.

³⁰ Juda kpanbar Yusia bija Jotam naan bina piinlee niŋe, ki Ela bija Hosea lor lorbiuk, ki kpai kpanbar Peka, ŋaan gaar u naan. ³¹ Linba kur pukin ki Peka tun, li sob be Israel kpanbara barkperii gbant ni.

Ki j̄in Juda kpanbar Jotam po

³² Israel kpanbar Remalia bija Peka naan bina n̄anlee niñe, ki Yusia bija Jotam dii Juda naan, ³³ ki tee bina piinlee nan n̄an̄mu, ki kar Jerusalem bina piik nan n̄anloob. U naae din tee Jerusa, ki u tee Sadok bipoo. ³⁴ Jotam din wei u baa Yusia binbene, ki tun linba n̄an Yennu t̄oññ. ³⁵ N̄aan u din ki bet tingbann j̄iant boa na; ki niib na tukin ki mann maruñ, ki jokit bonnunubit leñ. Jotam-e din n̄amm maa Yenjiantu n̄asaakak gañ po tammob na.

³⁶ Linba kur ki Jotam tun ki pukin, li sob be Juda kpanbara barkperii gbant ni. ³⁷ Waa din tee kpanbar yoo nba nae, ki Yennu sint tun Siria kpanbar Resinn, nan Israel kpanbar Peka, ki bi saan wor Juda. ³⁸ Jotam din tan kpo, ki bi piuu kpanbara kaat ni, Defid doo ni, ki u bija Ahas gaar u naan.

16

*Ki j̄in Juda kpanbar Ahas po
(2 Barkperii 28.1-27)*

¹ Israel kpanbar Remalia bija Peka naan bina piik nan n̄anlore niñe, ki Jotam bija Ahas dii Juda naan, ² ki tee bina piinlee, ki kar Jerusalem bina piik nan n̄anloob. U din ki tuun u yeeja kpanbar Defid toonjana na booru, n̄aan tuun linba ki mei Yennu par, ³ ki tokii Israel kpanbara toonbiit. U din fit kp̄ii u tiõñ bija ki mann mu-joonu maruñ ki tur tingbann, ki tokii marinbiit nba ki niib na tuun. Niib mañe ki Yennu din ber nyinnib tiñ na ni, n̄aan ki Israel teeb koo na.

⁴ Tingbann jiant boa kur, li kunkona paak nan tijakpera nyaka, Ahas din mann maruḡo ki jokit bonnunubit.

⁵ Siria kpanbar Resinn nan Israel kpanbar Peka din ḡaaloḡ Jerusalem ki lekir, ḡaan bi din ki nyann Ahas-i. ⁶ (Li sakir niḡe ki Edom kpanbar din ḡmat fat Elaf doo yiikoo, ki ber nyinn Juda teeb nba koo leḡ na. Edom teeb na din koo Elafe, ki bia daa be leḡ.) ⁷ Ahas din tun toonii Asiria kpanbar Tiglaf Pileses boor nan moḡaan na a, “N tee a daabire nan a bija. Baat ki tan fatin Siria nan Israel kpanbara nba lekin na nuu ni.”

⁸ Ahas din jii likirii nan salima nba be Yenjiantu ḡasaakak ni na, nan kpanbar ḡaak beka ni, ki tur kpanbar na, ki li tee piinii. ⁹ Tiglaf Pileses din tun Ahas loomm na, ki jii kunkonkonna ki lek Damaskus, ki nyannir, ki kpii kpanbar Resinn, ki soor u niib ki teemm yommii, ki saan namm Kir.

¹⁰ Ki kpanbar Ahas nba saan Damaskus a wun chet kpanbar Tiglaf Pileses na, ki u la maruḡ binbintir leḡ, ki tun toonii nan li ninnauḡ ki wann manntoo Yuria laa naan bianḡinba chib chib. ¹¹ Ki Yuria maa maruḡ binbintir nba tee nan ḡann na, ki gbennira ki Ahas fit jen.

¹² Ahas nba nyii Damaskus ki jen, ki u la nan bi maa binbintir nawa, ¹³ ki u joo bonkubit maruḡ nan jeet piinii li paak, ki bia moḡon daan piinii nan weinanleeb piinii maruḡ na son li paak. ¹⁴ Kutmont binbintir nba ki bi din jii tur Yennu na din see binbint-paann na nan Yenjiantu ḡasaakak na sinsuuk nie, ki Ahas chatir ki senn binbint-paann na gaḡ po. ¹⁵ Li poorpo ki u tur Yuria moḡ a, “Ii mann sanyiok ni

mujoonu maruŋ, nan daajoouk jeet maruŋ, nan mujoonu piinii, nan jeet piinii nba tee kpanbar yar, nan niib na yar, nan niib na daan piinii, n binbint-gbenjir na paak. A jii bonkobit nba kur ki a kotib na sɔn ki mɔɔn li paak. Naan a nyik kutmɔnt binbintir na ki lii tee buntir.” ¹⁶ Ki Yuria tun nan kpanbar nba wannɔ na.

¹⁷ Kpanbar Ahas din tukit tukit kutmɔnt torit nba be na, ki jii kutsɔnt nba tuu be li paak na. U bia din tɔɔt kutmɔnt nyunbuuk nba tɔɔ kutmɔnt naajai piik nan banlee poorpo na, ki sennir tana fiakir paak. ¹⁸ Ahas nba bia din loon wun maan Asiria kpanbar par na, ki u nyinn naan binbintir taanmaata nba be Yenjiantu ɲasaakak ni na, ɲaan loon kpanbar yur po tammɔkɔɔkir nba kɔɔ Yenjiantu ɲasaakak ni na.

¹⁹ Linba kur ki kpanbar Ahas din tun, li sɔb be Juda kpanbara barkperii gbant ni. ²⁰ Ahas din kpo, ki bi piiu kpanbara kaat ni, Defid doo ni, ki u bija Heskia gaar u naan.

17

Ki jii Israel kpanbar Hosea po

¹ Juda kpanbar Ahas naan bina piik nan ɲanlee niŋe, ki Ela bija Hosea dii Israel naan ki kar Samaria bina ɲanyaia. ² U din tun biir Yennu-wa, ɲaan u biit na din ki baar kpanbara nba din dia Israel teeb sinsinn na yari. ³ Asiria kpanbar Salmaneser din faa kpanbar Hosea tɔb, ki Hosea jii u mɔŋ ki chabɔ, ki teenɔ jioŋ binn kur. ⁴ Naan binsiar Hosea din tun toonii Ijpt kpanbar nba ki bi yiu So na boor, ki boi sommir

po, ki ji nyik binn kur jioŋ nba ki u tuu pa teen kpanbar Salmaneser na. Yoo nba ki Salmaneser bann linba na, ki u te ki bi soor Hosea ki koono dansarik.

Ki jiin Samaria baak po

⁵ Salmaneser din wor Israel ki ŋaa loon Samaria. Waa ŋaa loon na, li bina ŋantaa ni, ⁶ ki li tee Hosea naan bina ŋanyia ni, ki Asiria kpanbar Salmaneser nyann Samaria, ki soor Israel teeb na ki teenib yommii, ki kun namm Asiria yent ni, ki saa kaan siab Hala doo ni, ki kaan siab ki kpian Habor mōkir ki li be Gosann yent ni, ki kaan leeb Media doi ni.

⁷ Samaria din baa, kimaan Israel teeb tun ki biir bi Yomdaano Yennu nba din fatib Ijpt kpanbar boor, ki nyinnib Ijpt tin ni nawa. Bi din jiantir patae, ⁸ ki waa niib nba ki Yennu ber nyinnib ŋaan ki bi koo na marinbiit, ki bia waa marinbiit nba ki Israel kpanbara tuun na. ⁹ Israel teeb na din tuun linba ki bi Yomdaano Yennu yet nan li ki ŋan nae. Bi din maa tingbana jiant boae bi doi kur ni, laa nyii li digbanbis ki saa tuu li digbangbera. ¹⁰ Joor kur paak nan tijakper kur nyakir ni, bi din chaan jiantu tanchaakaa, nan chicherpook Asera ninnant, ¹¹ ki jokit bonnunubit, tingbana maruŋ binbinta paak, ki waa niib nba ki Yennu ber nyinnib na marinbiit. Bi toonbiit na din donn Yennu wutoore. ¹² Bi din yēt Yennu sennu nba yaa bi daa jiantir yenbis nawa.

¹³ Yennu poŋ din tun u toonii nan u sokiniinba a bin kpaan Israel nan Juda teeb na a, “Nyikin i

toonbiit na, ñaan sak n sennii nba ki n din tur i yeejamm, ki tan gaan tur n toontunna nba tee sokiniinba, ki bi turi na.” ¹⁴ Ñaan bi din ki saki, ki tee tubkangbata nan bi yeejamm nba din tee, ki ki teen bi Yomdaano Yennu yada na. ¹⁵ Bi din yêt Yennu wannue, ki ki dia molor nba ki Yennu lor nan bi yeejamm na, ki ki fiin u kpaanii na po. Bi din jiantir yenbise, linba kaa nyooti, ki bi mɔŋ tan kaa nyooti, ki waa niib nba koo kpiab na taa, ki yêt Yennu sennu nba ki u yet a bi daa tokii leeb na. ¹⁶ Bi din biir bi Yomdaano Yennu sennii kur, ñaan nan kut naajabis banlee, ki bia kpeer chicherpook Asera ninnaun, ki jiantir ŋmaabira nan tingbann Baal. ¹⁷ Bi din kpi bi bonpoi nan bonjaie ki li tee mujoonu marun ki teen tingbana. Bi din saa tanbiinpoorii nan ninnyoon damm boa, ki tuun toona nba ki mei Yennu pari, ki u wutoor doo. ¹⁸ Yennu maŋ wutoor din doo ŋamm Israel teeb paak, ki u ber yatib u boor, ñaan nyik Juda booru koo.

¹⁹ Ñaan Juda teeb na mun bia din ki sak bi Yomdaano Yennu mobi, bi din tokii Israel teeb marimae. ²⁰ Ki Yennu yêt Israel teeb na kur, ki dat bi tuba, ki jiiib kubin databiit nuu ni, nan waa tan boontib ki gbenn fas fas.

²¹ Yennu nba din bokit Israel teeb ki nyinnib Juda teeb ni na, ki Israel teeb jii Nebat bija Jeroboam ki teeno bi kpanbar. Jeroboam din te ki bi yêt Yennu, ki te ki bi koo yanbongbenjir ni. ²² Bi din wei Jeroboam, ki tun biit nba kur ki u tun na, ²³ ki tan tuu yoo nba ki Yennu yat bi kur fas fas; nan waa din kpaanib bianinba, ki li nyii u toontunna nba tee sokiniinba na moi ni, a u

saa teemm na. Ki Asiria jab soor Israel teeb na, ki saan namm yommisin ni, namm Asiria teeb tinj ni, siaminba ki bi daa be na.

Bianjinba ki Asiria teeb kar Israel tinj ni

²⁴ Asiria kpanbar din nyinn niib Babilonn nan Kuf nan Ifa nan Hamaf nan Sefarfaim doi ni, ki kaanib Samaria doi ni, ki bi set Israel teeb nba ki bi nyinnib na taar ni. Bi din yent doi na ki koo lej. ²⁵ Baa din sint kar lej na, bi din ki jiantir Yennu, ki nɔɔ Yennu tun yanbɔra, ki bi kpɔi niib maɲ siab. ²⁶ Asiria kpanbar na din gbat nan niib nba ki u kaamm Samaria doi ni na ki mi tinj na tingbann sennii, a li paak ki tingbann na tun yanbɔra ki bi kpɔi niib maɲ, ²⁷ nanne ki kpanbar na tur mɔb a, “Mannteeb nba ki ti baar namm, ki bi tee yommii na, yii te bi yeno n nmat lej, kii tumiib tinj na tingbann sennii.” ²⁸ Ki Yennu mannteeb nba ki bi din soorib Samaria ki yaat namm na yeno nmat saan kar Betel, ki tumii niib na bianjinba ki bi sii jiantir Yennu.

²⁹ Naan niib nba be Samaria na din tukin maa yenbis ki sent jiantu diit nba ki Israel teeb din maa na ni, ki kaann kur niib maa bi yenbis, doi nba ki bi koo na ni: ³⁰ Babilonn teeb din maa bi tingbann Sukof Benof yenbik ninnaun nie, ki Kuf teeb maa bi tingbann Nergal yenbik ninnaun ni, ki Hamaf teeb maa bi tingbann Asima yenbik ninnaun ni, ³¹ ki Ifa teeb maa bi tingbana Nibas nan Tartak yenbis ninnant ni, ki Sefarfaim teeb kpi bi waas ki mann mujoonu maruɲ ki teen bi yenbis Adra-melek nan Ana-melek. ³² Niib na bia din jiantir Yennu, ki gann bi ni booru booru

ki teemm mannteeb, tingbann jiantu boa, a bii mann maruŋ leŋ kii teemm. ³³ Bi din jiantir Yennu, ŋaan bia jiantir tingbana, nan bi digbana nba ki bi nyii na kaar nba tee.

³⁴ Bi bia daa dia bi kaar maŋ nan dinna. Bi ki jiantir Yennu, bi bia ki dia u sennu nan u wannu nba ki u din tur Jakob nba ki u purɔ Israel na yaaboona na. ³⁵ Yennu din lor mɔlore nan Israel teeb ki yetib a: “I daa jiantir pata. I daa gbaant bi tɔɔnn koo ki jiantib, koo ki mann maruŋ ki teemm. ³⁶ Li tee yin sak min Yennu mɔbe. Mine nyinni Ijipt tiŋ ni nan yikoo nan panchiɔŋ; li tee yin jiant mine ki mann maruŋ ki turin. ³⁷ Yoo kur, ii saak n sennu nan n mɔmaan nba ki n sob turi na. I daa jiantir yenbis. ³⁸ I daa tammit mɔlor nba ki n lor nani na. ³⁹ Ii saak min i Yomdaano Yennu mɔb man, ki n saa nyinni i datai nuu ni.” ⁴⁰ ŋaan boorganu nba kar Israel tiŋ ni na din ki gbiinti, ŋaan waa bi mɔŋ kaar.

⁴¹ Niib maŋ din jiantir Yennu ŋaan bia jiantir yenbis; ki bi yaaboona bia daa tuun nna nan dinna.

18

Ki jiiŋ Juda kpanbar Hesekia po (2 Barkperii 29.1-2; 31.1)

¹ Ela bija Hosea nba din dii Israel naan bina ŋantaa niŋe, ki Ahas bija Hesekia dii Juda naan, ² ki mɔk bina piinlee nan ŋanŋmu, ki kar Jerusalem bina piinlee nan ŋanyia. U naa sanne tee Abija, ki tee Sekaria bipoo. ³ U din wei u yeeja kpanbar Defid taar, ki tun linba ŋan Yennu

boor. ⁴ U din biir tingbann jiant boa, ki yeer tanchaakaa na, ki bia biir chicherpook Asera ninnant na. U bia din biir kutmɔnt waauk nba ki Moses nan, ki li sann tee Nehustann na. Li yoo maŋ niib bia din jokit bonnunubit ki teenir baakir. ⁵ Hesekia din teen Israel teeb Yomdaano Yennu yada. Juda teeb ki mi la kpanbar ki u tee nan Hesekia na, waa din daa ki dii naan, nan u naan poorpo kurawa. ⁶ U din saak Yennu mɔb ki gaan u maan, ki dia sennii nba kur ki Yennu tur Moses na fanu, ki ki ban yêt Yennu mɔb. ⁷ Ki Yennu be nano, ki u laat nyannu linba kur ki u tuun ni. U din kɔn nan Asiria kpanbar ki yêt u mɔb. ⁸ U din nyann Filistia teeb ki saat bi kaan kur, laa nyii digbanbis ki saan tuu digbangbeŋa, ki kpab Gasa nan li yent kur.

⁹ Hesekia naan bina ŋanna ni, Hosea nba din dii Israel naan bina ŋanlore niŋe na, ki Asiria kpanbar Salmaneser wor Israel tiŋ ki ŋaa loon Samaria. ¹⁰ Baa ŋaa loonir li bina ŋantaa nie, ki bi nyannir. Hesekia naan bina ŋanloob niŋe na, ki li mun tee Hosea naan bina ŋanyia ni. ¹¹ Asiria kpanbar na din soor Israel teeb ki teenib yommii, ki saan namm Asiria, ki saa kaan siab Hala doo ni, ki kaan siab ki kpian Habor mɔkir ki li be Gosann yent ni, ki kaan leeb Media doi ni.

¹² Samaria doo din baa, kimaan Israel teeb na din ki sak bi Yomdaano Yennu mɔb, ŋaan biir mɔlor nba ki u lor namm na, ki bia yêt sennii nba ki Yennu toontunno Moses turib na. Bi din ki gbiint, ki bia ki sakiri.

*Biaŋinba ki Asiria jab yaa bin lek Jerusalem
(2 Barkperii 32.1-19; Aisaya 36.1-22)*

¹³ Kpanbar Hesehia naan bina piik nan nanna niŋe, ki Asiria kpanbar Senakerib lek Juda doi nba ki bi maa joona ki lint na, ki nyannib. ¹⁴ Ki Hesehia tur Senakerib mɔb, Lakis doo ni a, “N tun biira, nyikin kɔnn na, ki n saa pa-a linba kur ki a loon.” Kpanbar na gatu din tee a Hesehia n turo salimpeena tusaa piik, nan salimmɔna tusir. ¹⁵ Hesehia din turo likirii nba kur be Yenjiantu nasaakak ni, nan u naan likborboor. ¹⁶ U bia din jii salimmɔna nba ki u tiɔŋ din teen gana nan ganchaata paak, Yenjiantu nasaakak ni na ki tur Senakerib. ¹⁷ Ki Asiria kpanbar na nyinn kunkɔnkɔnna bonchiann, ki bi nyii Lakis, ki saan wor Hesehia, Jerusalem doo ni. Ki u saakajaana bantaa nba nmakitir kunkɔnkɔnna na nba baar Jerusalem yoo nba, ki bi yent sɔnu nba ki tanluura be, ki li kpia bunbuŋ nba ki nyun tɔkii ki nyi paapo nyundɔonn ni na. ¹⁸ Ki bi tun ki yiin kpanbar Hesehia, ki u saakab bantaa chetib. Namme tee Eliakim, ki u te Hilkia bija ki gorii kpanbar na nɔak paak; nan Sebna, ki u tee kpanbar na gbansɔbirɔ, nan Asaf bija Joa, wunba sɔbin naan maan na. ¹⁹ Asiria saakab na yeno din yetib nan kpanbar na loon wun bann linbae tur Hesehia parcheenn nna. ²⁰ U din yet a, “I dukin nan mɔbona saa fit set tob yan nan tob paŋ niwa-a? I dukii nmeɛ saa taani ki yin kɔn nan Asiria teebi? ²¹ I dukii nan Ijpt-e saa taani; nann sii tee nan niro nba saa jii mɔɔnpeenn ki teen patu nae; li saa jinte ki sɔr li daano nuu. Ijpt kpanbar tee nnae ki tur wunba kur maa u paak.”

²² Asiria tɔɔndaano na din namm yet a, “Koo i

saa fit pakin nan i jii i moŋ ki gaan i Yomdaano Yennu paake-e? Yenjiantu diit nan u maruŋ binbintae ki Hesehia din biir, yoo nba ki u yet Juda nan Jerusalem teeb a bii jiantir Yennu, maruŋ binbintir nba be Jerusalem na kuuko boor. ²³ N saa jii kpanbar na sann ni ki pooni. N saa turi taanii tusaa ŋanlee, li-i tee ki i saa fit la jab ki bin jakib. ²⁴ I poŋ kan fit ŋmaa Asiria saako nba joont taar ni, ŋaan loon Ijipt teeb n turi taantorit nan taanjakira. ²⁵ I dukin nan Yennu kaa sommin ki n koŋ nyann i tiŋ na-a? Yennu tiŋo pakin nan man lek i tiŋ na ki biirir.”

²⁶ Ki Eliakim nan Sebna nan Joa pak toondaano na a, “Chanbaa, pakin Aram teeb maan ni ki turit. Ti gbia li maan. Daa piak Hiibru teeb maami, niib nba kur be joonjouk paak na gbiine.”

²⁷ Ki toondaano maŋ jiin a, “I dukii a yimm nan kpanbar kuuko paake te ki kpanbar na tumin a man tan pak linba na ki turini-i? Aaii. N bia piak ki teen binba kar joonjouk paak nae; bi tan saa di bi tiŋ bint ki nyu bi tiŋ nyarin, nan yaa tan saa di i bint ki bia nyu i nyarin bianjinba.”

²⁸ Li poorpo ki toondaano maŋ fiir set, ŋaan pak Hiibru maan ni nan kunkosaakar a, “Gbiintir linba ki Asiria kpanbar piakii na. ²⁹ U kpaani nan i daa te ki kpanbar Hesehia kparimiini. Hesehia kan fit tinni. ³⁰ I daa te ki u daaki ki i maa Yennu paaki. I daa dukii nan Yennu saa tinni, ki ber Asiria kunkonkonna ki bi kan koŋ nyann i doo. ³¹ I daa gbiin Hesehia maami. Asiria kpanbar piaki a yin nyi doo na ni, ki jii i moŋ ki turo. U bo saa chabi ki yin di i tiinii loona,

ki bia nyu i bunbuna ni nyun, ³² ki tan tuu yoo nba ki kpanbar maŋ saa kaani tiŋ nba tee nan i yar na, siaminba ki daan tiinii kpaant be, ki i sii laat daan, ki boroboro dii be, ki i sii tee boroboro; li tee tiŋ nba gbee nan kpan tiiniie, kpan nan siat be leŋ. Li-i tee ki i tun linba ki u wannu na, i kan kpo, ŋaan i sii be-e. I daa te ki Hesehia kpanni ki i dukii nan Yennu saa tinni. ³³ Digbansiar tingbann mi tinnir Asiria kpanbar nuu ni-i? ³⁴ Hamaf nan Arpad tingbana na be lia mɔtana? Sefarfaim nan Hena nan Ifa tingbana na be lia? Bi soɔ din tinn Samaria-waa? ³⁵ Nlee yooe ki digbana na kur tingbana din ban tinnib, ki nyinnib ti kpanbar na nuu ni? Ki bee teen ki i dukii nan Yennu saa fit tinn Jerusalem-i?”

³⁶ Niib na din ŋmine, nan kpanbar Hesehia nba wannib na, ki ki pak nan mɔbona. ³⁷ Eliakim nan Sebna nan Joa din pat bi tiate nan parbiir, ŋaan saan ki wann kpanbar Hesehia linba kur ki Asiria tɔɔndaano na pak.

19

Bianjinba ki kpanbar na boi Aisaya kpaanii po (Aisaya 37.1-7)

¹ Kpanbar Hesehia nba gbat maan na yoo nba, ki u pat u tiat nan parbiir, ŋaan lia bɔtoouk liatir,* ki saan koo Yenjiantu ŋasaakak ni. ² U din tun Eliakim, wunba tee u ŋasaakoo; nan Sebna nan mannteeb saakab, a bin saan Amos bija Aisaya, wunba tee Yennu sokinii na boor. Bi mun bia din lia bɔtoot liatae. ³ Waa din turib

* **19:1** 19.1 Li want nan u mɔk parbiire.

mɔb nba a bin tur Aisaya-e na a: “Dinna tee biak daare; bi dat ti tuba, ki ti dii feiwa. Ti tee nan poo nba tuu yaa wun mar, ɲaan paɲ kaa nan matuk nae. ⁴ Asiria kpanbar tun u saakawakitire, ki u baar sukii Yennu nba fo na. A Yomdaano Yennu n gbat sukii na, ki dat binba sukii na tuba. Li paak, a miar Yennu ti niib nba tinn na paak.”

⁵ Aisaya nba gbat kpanbar Hesekia mɔb na, ⁶ ki u tur gatu na a, “Yennu beera nan a daa te ki Asiria jab na jeenta, nan baa yeen a ɲoo Yennu kan fit tinna na. ⁷ Yennu saa te ki kpanbar maɲ n gbat biyaa maan, ki ɲmat kun u tiɔɲ doo ni, ki ɲoo Yennu n te ki bin kpiu leɲ.”

*Ki j̄in jeenu munlee na po
(Aisaya 37.8-20)*

⁸ Asiria tɔɔndaano na din gbat nan kpanbar na nyii Lakis-a, ki kɔn nan doo nba kpia nan Lakis, ki bi yir Libna nae; ki u saan leɲ a wun pak nana. ⁹ Mɔmaan din baar Asiria jab na, a Sudann kpanbar Tirhaka gar Ij̄ipt kunkɔnkɔnna tɔɔnn, ki baat a bin worib. Kpanbar na nba gbat nna, ki u tur Juda kpanbar Hesekia gbouɲ, ¹⁰ ki yeto a, “Yennu nba ki a teeno yada na paka nan a kan baa n nuu ni, ɲaan a daa te ki li kp̄annani. ¹¹ A gb̄ia linba kur ki Asiria kpanbar tuun ki teen digbann nba kur ki u dukin a wun biirir. A dukii nan a saa fit mir bota-a? ¹² N yeejamm din biir Gosann nan Harann nan Resef doi, ki kp̄ii Befedenn niib nba din be Telasa na, ki bi tingbana din ki fit tinnibi. ¹³ Doi nba tee Hamaf nan Arpad nan Sefarfaim nan Hena nan Ifa na bat nba be lia?”

¹⁴ Ki kpanbar Heskia gaar gbouŋ na toonii na boor ki karin. Li poorpo ki u saan Yenjiantu nasaakak ni, ki saa paan gbouŋ na Yennu tɔɔnn, ¹⁵ naan miar Yennu a, “Yennu nba tee Israel teeb Yennu, fin nba kar a naan binbintir paak, bona nba mɔk kpinkpant† na paapo, fin kɔɔe tee Yennu, ki dia durinya na digbana kur. Fine nan tingbouŋ nan sanpaak. ¹⁶ Yennu, gotir linba tuun ki teent mɔtana na. Gbiintir linba ki Senakerib piak ki sukii fin Yennu nba fo na. ¹⁷ Yennu, ti kur mi nan Asiria kpanbara maŋ biir digbana bonchiann, ki yaan li doi, ¹⁸ ki joo bi tingbana nba tee bonninnant nan tikpeet nan tana ki nisaarii teen, ki li kaa nyɔɔt na. ¹⁹ Ti Yomdaano Yennu, nyintit Asiria jab na nuu ni, ki tingbouŋ na ni digbana kur n bann nan fin Yennu kɔɔe tee Yennu.”

*Ki jiin kpanbar Senakerib baak po
(Aisaya 37.21-38)*

²⁰ Ki Aisaya nakin ki pak kpanbar Heskia a Yennu yet a, “N gbat a miaru ki jiin kpanbar Senakerib powa. ²¹ Min Yennu yeen a: Jerusalem doo la fin Senakerib-e ki yisima. ²² A dukii a tuu sukii ki fiakit nmee na? A ki tur min Israel teeb kasii Yennu baakiri. ²³ A tun toonii a bii dont bi mɔŋ n boor, nan fin nan a taantorit kɔn nyann Lebanonn jɔjaana. A want a mɔŋ nan a chɔɔ lej kpek-foot nan lej tijanii, ki kɔɔ ki saa baar tiuk na sinsuuk ni. ²⁴ A want a mɔŋ nan a gbiir

† **19:15** 19.15 Bi maan ni, bi yib “cherubime”, ki bi naan bonkobit, naan mɔk kpinkpant.

bunbuna digbangana ni, ki nyuu li nyun, a ki a kunkonkonna taa tɔŋ Nail mɔkir nyun, ki fɔɔrir.

²⁵ “A ki mi gbat nan n lor linba na sianyooewawa? Ki mɔtana ki n ji tumir. Mine tura yiikoo, ki a tunn dojaana ki teenir langbent. ²⁶ Binba din kɔɔ leŋ na din kaa paŋ. Bi din tiin janmaaniie ki yorib. Bi din tee nan kpaab ni mɔɔt nae, koo mɔɔt nba pia mɔpinn paak na, ki wɔruk baar koorib.

²⁷ “N̄aan n mi a benu kur, faa tuun linba nan faa saa sian. N mi faa donn wutoor n paak bianinba. ²⁸ N gbat labaar ki jiin a wutoor nan a parbifaant maŋ powa, ki mɔtana n saa tuun janpeenu a miar ni, ki kɔɔn garika a mɔb ni, ki tɔkin nana sɔnu nba ki a tɔkin baar na, ki jiina.”

²⁹ Ki Aisaya yet kpanbar Hesekia a, “Linba saa tun na sii tee nyinne. Binn na nan binn nba waa na, i daa sii di muuk ni bonpipiate. N̄aan binn nba ji saa wei na, i saa bur i dii ki jaanir, ki bur tiinii ki di li lɔɔna. ³⁰ Binba tinn ki be Juda na sii bintir nan tiik nba jiina tuu sik tinpɔɔr ni ki u loon lɔɔna nae. ³¹ Niib sii be Jerusalem nan Sayɔnn kunkonn paak ki tee binba tinn, kimaan Yennu loon linba na n tume.

³² “Yennu nba pak linba ki jiin Asiria kpanbar na poe na: ‘U kan kɔɔ doo na ni, koo ki tɔ peenu ki jiin li po. Kunkonkonna nba lia naagbankɔŋa kan nakin doo na, koo ki maa tɔb taanmaata ki lintiri. ³³ Sɔnu nba ki u bo tɔkin baar na, u saa ŋmat tɔkin li sɔnue ki kun, ki poŋ kan kɔɔ doo ni kaawa. Min Yennu-e pak na. ³⁴ N saa kɔn doo na paak, ki saa tekirir, kimaan n tiɔŋ baakir paak,

nan mɔsonn nba ki n senn ki tur n toontunno Defid na paak.' ”

³⁵ Li daar nyiɔk ki Yennu malaka saan Asiria jab kaan na ni, ki saa kp̄ii kunkonkonna tusaa kobik nan piinniin nan nanmu. Li tan yent sanyiɔk, ki bi dɔɔ kpowa. ³⁶ Ki Asiria kpanbar Senakerib chiar saan Ninefe. ³⁷ Dasiar ki u tan jiantir u tingbann Nisrok, li jiantu diiuk ni, ki u bonjai banlee nba tee Adra-melek nan Sareser na jii bi takoobii ki kpiiu, n̄aan chiar saan Ararat tinj ni. Ki u bonjaleek, wunba sann tee Esar-hadonn na gaar u naan.

20

*Ki j̄iin Hesehia baatuk nan u paaku po
(Aisaya 38.1-8, 21-22; 2 Barkperii 32.24-26)*

¹ Yoo na ni ki kpanbar Hesehia dɔɔ nan baatuk, ki ki fɔk nan kuun. Ki Amos bija Aisaya, wunba tee Yennu sokinii na saan a wun lau, ki yeto a, “Yennu piaka nan li tee fan n̄makit bont kur fanue, kimaan a kan paaki. Teent siir nan kuun.”

² Ki Hesehia n̄mant u numm ki tor dikpinn, n̄aan miar Yennu a, ³ “Yennu, tiat nan n waa-a fanu nan baakir, ki yiab yoo kur a man tun linba ki a loon.” Li yoo na ki Hesehia piin ki mɔ nan parbiir.

⁴ Ki Aisaya yaat kpanbar na boor, nan waa tan gaar kpanbar n̄aasinsuuk ni dindoun na, ⁵ ki Yennu pako a wun n̄mat Hesehia, wunba dia n̄ɔɔ Yennu niib na boor, ki pako a, “Min Yennu nba tee a yeeja Defid Yennu na gbat a miaru, ki bia la a ninnyuut nawa. N saa tura laafia, ki daa n̄antaa ni a saa saan Yenjiantu n̄asaakak ni. ⁶ N

saa te ki a manfoor n fokit ki pukin bina piik nan njanjmu. N saa tinn fin nan Jerusalem doo na, Asiria kpanbar nuu ni. N saa kon doo na paak, kimaan n tjon baakir, nan masonn nba ki n senn tur n toontunno Defid na paak.”

⁷ Ki Aisaya pak kpanbar njaatoontunna na a bin jii kinkana ki nann ki por u fiok na, ki u saa la laafia. ⁸ Ki kpanbar Hesehia boi a, “Lanne sii tee nyinn ki wann nan Yennu saa turin laafia, ki daa ntanta ni n saa saan Yenjiantu nasaakak ni?”

⁹ Ki Aisaya jiiin a, “Yennu saa tura nyinn ki lin wann nan u saa dia u masonn. Ton, a loon ki taanmaata yunyun n saan toonn piik koo ki nmat poor piike?”

¹⁰ Ki Hesehia jiiin a, “Li ki paar nan taanmaata yunyun n saan toonn piiki, njaant lin nmat poor piik.”

¹¹ Ki Aisaya miar Yennu, ki u te ki taanmaata nba ki Ahas nmaa na yunyun nmat poor piik.

*Ki jiiin toonii nba nyii Babilonn na po
(Aisaya 39.1-8)*

¹² Li sakir ni ki Babilonn kpanbar Merodak Baladann, wunba tee Baladann bija na, gbat nan Hesehia kaa laafia, ki u turo gboun nan piinii. ¹³ Hesehia din gaar toonii na, ki wannib u mokint, nan likirii nan salima nan bonnunubit nan tulaarii, nan u jatiat kur, siar din ki biar u bonbibekit diit ni, koo u yent ni, ki u ki wannibi.

¹⁴ Ki Yennu sokinii Aisaya baar u boor ki boio a, “Jab na nyii lee, ki bi pak bee ki turani?”

Ki Hesehia jiiin a, “Bi nyii Babilonn-ewa.”

¹⁵ Ki Aisaya boio a, “Bi la bee fin kpanbar ŋaak na ni?”

Ki Hesehia yet a “Bi la bont kura. Siar ki tenn bonbibekit diit na ni ki n ki wannibi.”

¹⁶ Ki Aisaya pak kpanbar na a, “Yennu piak ¹⁷ nan yoo baat ki linba be a ŋaak na ni, linba ki a yeejamm din bɔr ki tan tuu dinna, Babilonn jab tan saa jii ki kun nann. Siar tan kan biar. ¹⁸ Bi tan saa jii a tiɔŋ yaaboona na siab ki saan namm Babilonn, ki bi tan sii tee jatɔɔka, Babilonn kpanbar ŋaak.”

¹⁹ Hesehia din bann maan maŋ paak, ki mi nan parmaasir nan manu sii be yoo nba ki u be u manfoor ni na, ŋanne ki u jii a, “Maan nba ki Yennu paka ki a wannin na ŋan.”

*Ki jii Hesehia naan joontu po
(2 Barkperii 32.32-33)*

²⁰ Linba kur pukin ki kpanbar Hesehia din tun, u par toona, nan waa din bir nyunbuur ki bia bir nyunlɔɔnu ki kɔɔn doo na ni, li kur sɔb be Juda kpanbara barkperii gbant ni. ²¹ Hesehia din kpo, ki u bija Manase gaar u naan.

21

*Ki jii Juda kpanbar Manase po
(2 Barkperii 33.1-20)*

¹ Manase din mɔk bina piik nan ŋanlee-e ki dii Juda naan, ki kar Jerusalem bina piinŋmu nan ŋanŋmu. U naa sanne din tee Hefsiba. ² Manase din wei niib nba ki Yennu ber nyinnib tiŋ maŋ ni ŋaan ki u niib kar na toonbilankante, ki tun biir Yennu. ³ U din ŋamm maa tingbana

jiantboa nba ki u baa Heskia din bet na; u din maa tingbann Baal maruŋ binbinta, ki kpeer chicherpook Asera ninnaun, nan Israel kpanbar Ahab nba din tun na. Manase bia din jiantir ŋmaabirae. ⁴ U din maa tingbana maruŋ binbintae, Yenjiantu ŋasaakak ni, siaminba ki Yennu wann nan bii jiantiro na. ⁵ Yenjiantu ŋasaakak dindont ŋanlee na ni, u din maa ŋmaabira jiantu binbintae. ⁶ U din kp̄ii u bija ki li tee mujoonu maruŋ. U din waa tanbiinpoori nan nyokdamm, ki saa jabaabunu nan kp̄inkpaarii damm boa. U din biir Yennu bonchiann ki donn u wutoor. ⁷ U din senn chicherpook Asera ninnaun, Yenjiantu ŋasaakak ni, siaminba ki Yennu pak ki tur Defid nan u bija Solomonn a, “Jerusalem, jiantu ŋasaakak na nie, ki n gann Israel booru piik nan ŋanlee na yentnba ni, ki li tee n jiantu boor. ⁸ Li-i tee Israel teeb na saa sak n maan, ki dia n sennii kur nba ki n toontunnɔ Moses turib na, n bo kan te ki siab n berib ki nyinnib tin nba ki n tur bi yeejamm na ni.” ⁹ Nnaan Juda teeb na din ki sak Yennu moɔb, ki Manase bia te ki bi tun toonbiit nba gar niib nba ki Yennu din ber nyinnib nnaan te ki u niib koɔ na yar.

¹⁰ Yennu din te ki u sokiniinba pak niib na a, ¹¹ “Kpanbar Manase tun bonbilankanta, ki li gar Keenann teeb nba din tun linba nawa, ki jiant yenbis ki koɔn Juda teeb biit ni. ¹² Li paak, min Israel teeb Yomdaano Yennu saa baar nan biak Jerusalem nan Juda paak, ki wunba kur gbat li po saa woɔb nii. ¹³ N saa dat Jerusalem teeb tuba nan maa dat Samaria teeb tuba na, nan maa bia dat Israel kpanbar Ahab nan u yaaboona tuba

na. N saa piar Jerusalem niib nan baa tuu sokir saanmanj ki fiar chibin nae. ¹⁴ N saa yêť niib nba tinn na, ki jiiib kubin bi datai nuu ni, ki bin nyannib ki yent bi tinj. ¹⁵ N saa tun linba na ki tur n niib kimaan bi tun biirin, ki donn n wutoor, yoo nba ki bi yeejamm din nyii Ijipt nawa ki tan tuu motana.”

¹⁶ Manase din kpîi niib bonchiann, binba ki mok biit, ki Jerusalem sonii ji tan puub nan son. U din tun nna ki pukin waa koon Juda teeb yenbis jiantu ni, ki te ki bi tun biir Yennu.

¹⁷ Manase nba din tun linba, ki pukin u biit nba ki u tun na po, li sob be Juda kpanbara barkperii gbant ni. ¹⁸ Manase din kpo, ki bi piuu naan kpabik nba tee Usa yar na, ki u bija Amonn gaar u naan.

*Ki jiiin Juda kpanbar Amonn po
(2 Barkperii 33.21-25)*

¹⁹ Amonn din mok bina piinlee nan njanlee-e ki dii Juda naan, ki kar Jerusalem bina njanlee. U naae din tee Mesulemef, ki tee Harus bipoo, ki nyii Jotba doo ni. ²⁰ U din tun biir Yennu nan u baa Manase nae. ²¹ U din gaar u baa marimae, ki jiantir yenbis nba ki u baa din jiantir na. ²² U din yêť u yeejamm Yomdaano Yennu nae, ki bia yêť u sennii.

²³ Amonn saakab din lor biit ki jiiin u po, ki kpîiu naan naak na ni. ²⁴ Juda niib na din kpîi u nikpiirit na kure, naan jii u bija Josaya ki dinno naan.

²⁵ Linba kur ki Amonn tun, li sob be Juda kpanbara barkperii gbant ni. ²⁶ Bi din pii

Amonn, Usa kpabik nie, ki u bija Josaya gaar u naan.

22

*Ki jiin Juda kpanbar Josaya po
(2 Barkperii 34.1-2)*

¹ Josaya din mək bina ɲanniime ki dii Juda naan, ki kar Jerusalem bina piintaa nan yenn. U naa sanne din tee Jedida, ki u tee Adaya bipoo, ki nyii Boskaf doo ni. ² Josaya din tuun linba ɲan Yennu boor. U din waa u yeeja kpanbar Defid binben, ki saak Yennu sennii fanu fanu.

*Ki jiin sennu gbouɲ na lanu po
(2 Barkperii 34.8-28)*

³ Kpanbar Josaya naan bina piik nan ɲanniin niɲe ki u tun u ɲaagbansɔbiriɔ Safann, wunba tee Asalia bija, ɲaan tee Mesulam yaaboonn na, Yenjiantu ɲasaakak ni nan mɔmaan na a: ⁴ “Saant mannteeb yudaanɔ Hilkia boor, ki saa di labaar ki jiin likirii nba ki mannteeb nba be toonn ni gaan niib boor, Yenjiantu ɲasaakak tammɔb boor na po. ⁵ A pako ki wun jii likirii manɲ ki tur binba gorii Yenjiantu ɲasaakak ɲammu paak toona na. Li tee bin pa ⁶ kanpintanba nan maara nan serteeb nae, ki bia daa taabii nan tana nba ki bi saa jii ɲamm ɲaak na. ⁷ Jab nba gorii toonn manɲ paak na tee nimɔmme. Li paak, li ki kpaal talas ki bin te bin wann baa jii likirii na ki tun nann toonn bianinba.”

⁸ Safann din saan nan kpanbar mɔmaan na ki tur Hilkia. Ki Hilkia betɔ nan u la Yennu sennu

gbouŋ na, Yenjiantu ɲasaakak na ni. Hilkia din jii gbouŋ na ki tur Safann, ki u karin. ⁹ Li poorpo ki u ɲmat kpanbar na boor ki yeto a, “A toontunna jii likirii nba be Yenjiantu ɲasaakak ni na ki tur binba gorii li ɲammu toona paak nawa,” ¹⁰ ki bia yet a, “Hilkia turin gbouŋ, ki n dia nna,” ɲaan karin gbouŋ maŋ ki wann kpanbar na.

¹¹ Kpanbar na nba gbat gbouŋ na mɔmaan, ki u yan put, ki u pat u tiat, ¹² ɲaan jii mɔmaan na ki tur manntoo Hilkia nan Safann bija Ahikam nan Mikaya bija Akbor, nan Safann, wunba tee naan gbansobiro, nan Asaya, wunba tee kpanbar ɲaasaakoo a: ¹³ “Saant man ki pak nan Yennu, n paak nan Juda teeb kur paak, ki jiin gbouŋ na tumiiu po. Yennu wutoor doo ti paake, kimaan ti yeejamm din ki tun linba ki gbouŋ na want na.”

¹⁴ Ki Hilkia nan Ahikam nan Akbor nan Safann nan Asaya saan a bin la poo nba ki u sann tee Hulda, ki u tee Yennu sokinii, ki koo Jerusalem bok-paann po na. (U soro din tee Salum, ki tee Tikfa bija, ɲaan tee Harhas yaaboonn. U soro mane din gorii Yenjiantu ɲasaakak ni liant paak.) Bi din wann poo na linba tun, ¹⁵ ki u yetib a bin ɲmat ki saa pak kpanbar na ¹⁶ mɔmaan nba nyii Yennu boor na a: “N yaa n dat Jerusalem nan li niib kur tubae, nan laa sob sennu gbouŋ ni bianinba ki kpanbar karin na. ¹⁷ Bi yetime, ɲaan mann maruŋ ki teen tingbana, ki donn n wutoor nan linba ki bi tun kur. N wutoor doo Jerusalem paaka, ki kan maaki. ¹⁸ Kpanbar na tioŋ ɲarin, min Israel teeb Yomdaano Yennu yeenoo a: A gbiint linba sob gbouŋ na ni, ¹⁹ ki

lebit, ki mō kōō biit maŋ paak, ki sikin a mōŋ n boor, ki pat a tiat ŋaan bui, yoo nba ki a gbat maa lor man dat Jerusalem nan li niib tuba bianjinba na. N saa teenir boor nba sii mōk yanputuko, ki nisaarii saa jii boor maŋ sann ki teen mōtont. Ŋaan fin ŋarin, n gbat a miaruwa, ²⁰ ki tubdatu nba ki n saa baar nann Jerusalem paak na kan baar mōtana. A saa kpoewa ki lin tan baar. N saa te ki fan tan kpo nan parmaasire.”

Ki jab na jii mōmaan na ki ŋmat nann kpanbar Josaya boor.

23

Bianjinba ki Josaya biir tingbann jiantu boa (2 Barkperii 34.3-7, 29-33)

¹ Kpanbar Josaya din tun yiin Jerusalem nan Juda saakab kur, ² nan mannteeb, nan Yennu sokiniinba, nan niib nba be kur, li paarib nan tarii, ki bi saan Yenjiantu ŋasaakak ni. Kpanbar maŋ din karin gbouŋ nba ki bi lar Yenjiantu ŋasaakak ni na mōmaan kur, niib na kur numm ni. ³ U din set naan tootir boore, ŋaan senn mōsonn ki tur Yennu nan u saa sak Yennu mōb, ki dia u sennu nan u wannu na, nan u par nan u seek kur, ki saa tun linba ki molor na wann, nan laa sōb gbouŋ maŋ ni na. Ki niib na kur senn mōsonn nan bi saa dia molor na.

⁴ Ki Josaya yet mannteeb yudaano Hilkia, nan mannteeb nba waa u paak, nan guuteeb nba be toonn ni, Yennu ŋasaakak tammōb boor na, a bin nyinn tingbann Baal jiantu bona, nan chicherpook Asera jiantu bona, nan ŋmaabira jiantu bona nba be Yenjiantu ŋasaakak ni na.

Kpanbar na din joo bona man̄ kure doo na nanyer po, ki li kpia nan Kidronn baauk, ki jii li tanpent ki saan nann Betel. ⁵ U din ber mannteeb nba ki Juda kpanbara kaanib ki bi mann maruṅ tingbann binbinta paak, Juda doi ni, nan boa nba kpia Jerusalem nae, ḡamme tee mannteeb nba kur mann maruṅ ki teen tingbann Baal, nan yonnu nan ḡmaarik nan ḡmaajara nan ḡmaabira. ⁶ U din jii chicherpook Asera ninnaun̄ Yenjiantu ḡasaakak na ni, ki nyii nann doo kpiṅ ki saa joor muu Kidronn kpenu baauk ni, ki nann li tanpent ki li ban̄ dɔk dɔk, ki u jiir ki yatir kaat ni. ⁷ U din yeer didɔɔtuk nba be Yenjiantu ḡasaakak ni, ki tingbann jiantu bonchonchona be leṅ na. (Leṅe ki poob din luu tiat nba ki bi lia ki jiantir chicherpook Asera na.) ⁸ U din jii mannteeb nba tuu be Juda doi ni na ki baar namm Jerusalem, ki biir digbann na munn po binbinta nba ki niib na din tuu mann maruṅ li paak na. U bia din yeer binbinta nba ki bi maa ki tur narinbiit, ki li kpia tammɔb nba ki Joosua, wunba tee doo yudaanɔ na din maa, ki li be gan̄ po na, li-i tee ki a kɔɔ doo na ni. ⁹ U din ki sak ki mannteeb man̄ ji tuun toonn Yennu ḡasaakak ni, ḡaan bi din mɔk yaak ki saa di boroboro nba kaa datin̄, ki tee mannteeb yeer na.

¹⁰ Kpanbar Josaya bia din biir tingbann jiantu boor nba be Hinom baauk ni, ki bi yir Tofef na, a sɔɔ daa fit kpi u bija koo u bipoo ki li tee mujoonu piinii ki teen tingbann Molek. ¹¹ U bia din nyinn taanii nba ki Juda kpanbara jii tur, ki li tee yonpeeun̄ jiantu taanii na, ki joo torit nba ki bi dia jiantir na. (Linba na din

be Yenjiantu nasaakak dindoun na nie, ki kpia tammob, ki bia ki fok nan Natann Melek nba tee saakoo na diiuk.) ¹² Kpanbar Josaya din bet binbinta nba ki Juda kpanbara maa kpanbar njaayur paak, ki li be kpanbar Ahas diiuk yur paak* na, ki kpab nan kpanbar Manase nba maa binbinta nba ki li be Yenjiantu nasaakak dindont njanlee ni na. U din yeer binbinta na ki lur Kidronn baauk ni. ¹³ Josaya din biir tingbana binbinta nba ki kpanbar Solomonn maa, ki li be Jerusalem yondo po, njan tee Olif tiinii kunkonn diitu po na. Li din tee tingbanbiit na jiantu yare. Namme tee Sidonn tingbanpook Astarte, nan Moab teeb tingbann Kemos, nan Amonn teeb tingbann Molek. ¹⁴ Kpanbar Josaya din fukit tanchaaka na ki yeerir, ki choo choo chicherpook Asera ninnant na ki lu, ki jii nisaarii kpaba ki gbeen laa tuu see siaminba na. ¹⁵ Njoo Josaya bia din biir Nebat bija Jeroboam nba din maa tingbann jiantu boor nba Betel doo na. Jeroboam man din koon Israel teeb biit ni. Josaya din biir tingbann marun binbintir na, ki yeer li tana na buri buri, ki nannir yon, ki bia joo chicherpook Asera ninnaun na muu. ¹⁶ Li poorpo ki u jiant ki la kaat kunkonn paak, ki te ki bi nyinn kpaba kaat man ni, ki joor muu tingbann na marun binbintir paak. U din teen nnae ki biir tingbann binbintir na, nan bianjinba ki Yennu sokinii din wann, yoo nba ki kpanbar Jeroboam din see ki kpia binbintir man, jaamm yoo na. Kpanbar Josaya din nmant ki la Yennu sokinii nba din

* **23:12** 23.12 Bi diit yura paak, bi din tuu sere.

bunt maan maŋ na kaauk, ¹⁷ ki boi a, “Nmee kaauko na?”

Ki Betel teeb na jiin a, “Sokinii nba din nyii Juda ki bunt linba kur ki a tun ki tur binbintir na na kaauko.”

¹⁸ Ki Josaya yet a, “Nyikin ki lii tee nna, soɔ daa nyint u kpaba.”

Bi din ki nyinn u kpaba, ki bia ki nyinn Yennu sokinii nba din nyii Samaria na kpaba.

¹⁹ Israel doi kur po, Josaya din biir tingbann jiantu boa na kure, linba ki Israel kpanbara din maa ki li donn Yennu wutoor na. U din biir binbinta maŋ nan waa biir Betel binbinta nae.

²⁰ U din kpai tingbann mannteeb na kur, binbinta nba ki bi tuu mann maruŋ na paake, ki joo nisaarii kpaba binbinta maŋ paak. Li poorpo ki u ŋmat Jerusalem.

*Bianjinba ki Josaya dii yukitgar tiaru jaamm
(2 Barkperii 35.1-19)*

²¹ Kpanbar Josaya din wann niib na a bin di yukitgar tiaru jaamm na ki baak bi Yomdaano Yennu, nan laa sob molor gbouŋ ni na. ²² Israel kpanbara koo Juda kpanbara ki mi dii yukitgar† tiaru jaamm na booru, laa nyii yoo nba ki barbuura din dia doo nawa. ²³ Josaya naan bina piik nan ŋanniin nie, ki bi dii yukitgar tiaru jaamm na, Jerusalem doo ni.

Ki jiin bonlia nba ki Josaya lebit po

²⁴ Kpanbar Josaya nba din loon waa saa teen bianjinba ki niib n dia sennu nba be gbouŋ nba ki

† **23:22** 23.22 Yennu malaka din kpai Ijpt teeb bijakpera, ŋaan nyik Israel yab. (Nyinu 12.29)

mannteeb yudaano Hilkia la Yenjiantu nasaakak ni na, ki u boon jabaabuura nan kpinkpaarii damm nan n̄aak yenbis nan tingbana nan yenbis jiantbona kur, Jerusalem nan Juda dolia ni. ²⁵ Kpanbar soɔ din ki mi kar ki wei Yennu nan u par kur nan u seek kur nan u paɲ kur, nan Josaya na. U din saak Moses sennii kur. Li poorpo, kpanbar soɔ din kaa ki tee nan n̄oɔ na.

²⁶ Naan Yennu wutochiɔɲ poɲ din doo Juda paak, ki daa ki maak, kimaan kpanbar Manase nba din tun linba na paak. ²⁷ Yennu din yet a, “N saa tun ki tur Juda nan maa din tun bianjinba ki tur Israel nae. N saa ber Juda niib n boor, ki saa yêt Jerusalem doo nba ki n din gann na, nan jiantu n̄asaakak nba ki n yet a bii jiantirin len na.”

*Ki j̄in Josaya naan joontu po
(2 Barkperii 35.20–36.1)*

²⁸ Linba kur ki kpanbar Josaya din tun pukin, li sob be Juda kpanbara barkperii gbant ni. ²⁹ Yoo nba ki Josaya din tee kpanbar na, Ijipt kpanbar Neko din jii u kunkonkonna, ki bi saan Yufrates m̄okir boor a bin somm Asiria kpanbar. Kpanbar Josaya din yabir a wun ḡoor Ijipt kunkonkonna na Megido, n̄aan ki bi kp̄iiu tob na ni. ³⁰ U saakab din kpeen u gbanant toruk ni, ki kun nann Jerusalem, ki saa piiu kpanbara kaat ni.

Juda teeb na din gann Josaya bija Joahas-e ki dinno naan.

*Ki j̄in Juda kpanbar Joahas po
(2 Barkperii 36.2-4)*

³¹ Joahas din mək bina piinlee nan n̄antaae ki dii Juda naan, ki kar Jerusalem n̄maarii n̄antaa. U naa sanne din tee Hamutal, ki u tee Jeremaya bipoo, ki nyii Libna. ³² Joahas din wei u yeejamm taatoke ki tun biir Yennu. ³³ U naan din gbenn, yoo nba ki Ijpt kpanbar Neko teeno yommik, Ribla doo, Hamaf tinj ni, ki te ki Juda teeb pa salimpeena tusaa n̄antaa nan kobii n̄anna, nan salimm̄onkuna piintaa nan n̄anna, ki li tee jion nae. ³⁴ Kpanbar Neko din dinn Josaya bija Eliakim-e Juda naan, ki u gaar u baa Josaya, ki Neko lebit Eliakim sann ki li tee Jehoyakim. Kpanbar Neko din jii Joahas ki saan n̄ano Ijpt, ki u saa kpo leŋ.

*Ki j̄in Juda kpanbar Jehoyakim po
(2 Barkperii 36.5-8)*

³⁵ Kpanbar Jehoyakim din gaar niib na lampo ki jaŋ nan bi m̄okint nba tee bianinba, a bin fit la likirii ki pa naan jion nba ki Ijpt kpanbar jiarib na.

³⁶ Jehoyakim din mək bina piinlee nan n̄an̄mue ki dii Juda naan, ki kar Jerusalem bina piik nan yenn. U naa sann din tee Sebida, ki u tee Pedaya bipoo ki nyii Ruma doo ni. ³⁷ Jehoyakim din wei u yeejamm taaboote ki tun biir Yennu.

24

¹ Yoo nba ki Jehoyakim din tee kpanbar na, ki Babilonn kpanbar Nebukanesar lek Juda, ki mia Jehoyakim, ki u teeno jion ki saa tuu bina n̄antaa, n̄aan li poorpo ki u ji yēt wun turo jion. ² Ki Yennu te ki kunkonkonna bonchiann nyii Babilonn nan Siria nan Moab nan Amonn,

a bin kɔn nan Jehoyakim ki biir Juda tin, nan nɔɔ Yennu nba din te ki u toontunna nba tee sɔkiniinba pak na. ³ Yennu-e din te ki linba na tun, a wun ber Juda niib na u boor, kimaan kpanbar Manase nba din tun ki biirɔ na paak, ⁴ mantik nan waa din kp̄ii nikaat nba na, Yennu din ki fit nyik chab Manase li paaki.

⁵ Linba ki kpanbar Jehoyakim din tun, li sɔb be Juda kpanbara barkperii gbant ni. ⁶ Jehoyakim din kpo, ki u bija Jehoyachinn gaar u naan.

⁷ Ijpt kpanbar nan u kunkɔnkɔnna ji din ki ban kɔn kɔnni, kimaan Babilonn kpanbare ji din dia yent nba tuu tee Ijpt kpanbar yar, ki nyii Yufrates mɔkir ki saa tuu Ijpt gan po kpaar na.

*Ki j̄in Juda kpanbar Jehoyachinn po
(2 Barkperii 36.9-10)*

⁸ Jehoyachinn din mɔk bina piik nan n̄anniime ki dii Juda naan, ki kar Jerusalem n̄maarii n̄antaa. U naa sanne din tee Nehusta, ki u tee El-natann bipoo, ki nyii Jerusalem. ⁹ Jehoyachinn din wei u baa marima ki tun biir Yennu.

¹⁰ U naan sakir niɲe ki Babilonn kunkɔnkɔnna nba ki kpanbar Nebukanesar kunkɔnkɔnna saakab din n̄makitirib na baar, ki n̄aa lint Jerusalem. ¹¹ Li leku niɲe, ki Nebukanesar tinɔn din baar Jerusalem, ¹² ki kpanbar Jehoyachinn nan u naa nan u waas nan u saakab nan u nijaana kur jii bi mɔn ki chab Babilonn jab na. Nebukanesar naan bina n̄anniin nie ki u soor kpanbar Jehoyachinn, ¹³ ki jii mɔkint nba be Yenjiantu n̄asaakak ni, nan linba be kpanbar n̄aak ni kur, ki saan namm Babilonn. Nan

Yennu nba din pak na, Nebukanesar din jii salima bona nba ki kpanbar Solomonn din koon Yenjiantu diiuk ni ki bi dia tuun toona na kure. ¹⁴ Nebukanesar din soor Jerusalem niib nae ki teemm yommii, nhamme tee kpanbar na nijaana kur nan tɔɔndamm na, ki bi tee tusaa piik, ki kpab nan binba mi nuu toona na, nan binba kur saauk kur, n̄aan nyik binba kan fit teen siar na kɔɔ Juda tin ni.

¹⁵ Nebukanesar din soor Jehoyachinn ki teenɔ yommik, ki kpab u naa nan u n̄aapooɔ nan u saakab nan Juda tɔɔndamm kur, ki saan namm Babilonn. ¹⁶ Nebukanesar din jii nijaana na kure ki saan namm Babilonn; bi kur din tee tusaa n̄anlore; nan binba mi toona, nan binba kur saauk mun tusir, ki bi kur na tee pandamm nba saa fit saan tɔɔ.

¹⁷ Nebukanesar din dinn Jehoyachinn baa naa bik Matania-e Juda naan, ki lebit u sann, ki puro Sedekaya.

*Ki j̄in Juda kpanbar Sedekaya po
(2 Barkperii 36.11-12; Jeremaya 52.1-3a)*

¹⁸ Sedekaya din mɔk bina piinlee nan yenne ki dii Juda naan, ki kar Jerusalem bina piik nan yenn. U naa sanne din tee Hamutal, ki tee Jeremaya bipoo, ki u nyii Libna. ¹⁹ Kpanbar Sedekaya din tun ki biir Yennu nan Jehoyakim nba din tun na. ²⁰ Yennu wutoor din doo Jerusalem teeb nan Juda teeb paak bonchiann, ki u din berib u boor ni.

25

Ki jün Jerusalem baak po

(2 Barkperii 36.13-21; Jeremaya 52.3b-11)

¹ Kpanbar Sedekaya din yêt Babilonn kpanbar Nebukanesar weiu, ki Nebukanesar baar nan kunkonkonna, ki wor Jerusalem, Sedekaya naan bina nyania ni, li nmaarii piik, dapiik daar. Bi din teen bi kaan doo na nanyer poe, ki maa taanmaata ki lint doo na, ² ki nja loonir ki saa tuu Sedekaya naan bina piik nan yenn ni. ³ Binn man ni, nmaarii nanna ni, daa nyania daar, ki soo kon din be bonchiann, ki niib ki laat jeet ki di na. ⁴ Ki kunkonkonna na yeer doo na joonjot. Babilonn kunkonkonna na nba lek loon doo man na, njan ki Sedekaya kunkonkonna na kur chiar ki nyii nyiok. Bi din tokin naan kpabik na poe, ki yaat ki tokin doo tammob nba ki joonjot nanlee na che leer na, ki chiar tokin Joodann mokir baauk po. ⁵ Njan Babilonn kunkonkonna na din wei ber kpanbar Sedekaya, ki saa sooro paanu nba kpia Jeriko na ni, ki u kunkonkonna na chiar njan nyiko. ⁶ Bi din jii kpanbar Sedekaya ki saan nano Nebukanesar boor, Ribla doo ni; ki Nebukanesar bu u buut lenj. ⁷ Sedekaya numm niye ki bi din kpai u bonjai. Li poorpo ki Nebukanesar te ki bi kpakir Sedekaya ninbina, ki baano bant, ki saan nano Babilonn.

Ki jün Yenjiantu nasaakak biiru po

(Jeremaya 52.12-23)

⁸ Babilonn kpanbar Nebukanesar naan bina piik nan nyania ni, li nmaarii nanjmu daa nanlore daare, ki Nebusaradann, wunba tee

kpanbar na ηmakit-tɔɔ, ki bia tee kunkɔnkɔnna ηmakit-tɔɔ na din kɔɔ Jerusalem. ⁹ U din joo Yenjiantu ηasaakak na muu, nan kpanbar ηaak nan Jerusalem nijaana kur ηei. ¹⁰ Ki u kunkɔnkɔnna bet doo na joonjot. ¹¹ Li poorpo ki Nebusaradann soor niib nba biar doo na ni, nan nuu toontunna, nan binba jii bi mɔη ki tur Babilonn kunkɔnkɔnna na kur, ki saan namm Babilonn, ¹² ηaan nyik nandamm nba ki mɔk faar na Juda, ki te ki bi gorii daan tiinii ki tuun kpaab toona.

¹³ Babilonn jab na din yeer kutmɔnt toota nan torit nba be Yenjiantu ηasaakak ni na, ki kpab nan kutmɔnt nyunbuuk na, ki jii kutmɔnt maη ki saan nann Babilonn. ¹⁴ Bi bia din yaat nan sofira nan tanpent sipiat nba ki bi tuu dia ηamii maruη binbintir nae, nan baa dia linba ki ηamii fita na, nan baa dia senii nba ki tekint maruη bonkobit sɔn na, nan baa tee bonnunubid senii nba ni ki jokit na, nan kutmɔnt bona nba kur ki bi dia ki tuun Yenjiantu ηasaakak ni toona. ¹⁵ Bi din jii linba kur tee salimpeena koo salimmɔna bont ki kpab nan senbis nan sipiat nba ki bi mɔi muu na. ¹⁶ Kutmɔnt bona nba ki kpanbar Solomonn din kur ki teen Yenjiantu ηasaakak ni na, ki li tee toota ηanlee, nan torit, nan nyunbuuk na din kpai paak nan bikinuwa. ¹⁷ Toota ηanlee na din jame. Yenn kur fɔkint sanpaapo din tee taabatii piinlee nan ηanlore, ki kutmɔnt bont be li yur paak, ki li fɔkint tee taabatii ηanna nan bonjinn sanpaapo, ki bi faηir nan kutmɔnt bonluluut nan kutmɔnt bona nba naan lɔɔna.

Biaŋinba ki bi soor Juda teeb ki saan namm Babilonn
(Jeremaya 52.24-27)

¹⁸ Kunkɔnkɔnna ŋmakit-tɔɔ Nebusaradann din soor mannteeb yudaanɔ Seraya, nan Se-fania, ki u tee wunba waa Seraya paak, nan tammɔguura bantaa na, ki yaat namm. ¹⁹ U bia din soor wunba ŋmakitir kunkɔnkɔnna na, nan kpanbar kpaanteeb banŋmu nba biar be doo na ni, nan wunba waa paa ŋmakit-tɔɔ na paak ki gorii kunkɔnkɔnna gbant paak na, ki pukin nijaana piinloob doo na ni. ²⁰ Nebusaradann din jii niib na ki saan namm Babilonn kpanbar boore, Ribla doo ni, ²¹ ki li be Hamaf yent ni. Leŋe ki kpanbar na te ki bi kpiib.

Nna bannue ki bi din jii Juda teeb ki yaat namm ki teemm yommii.

Biaŋinba ki Gedalia tee Juda yudaanɔ
(Jeremaya 40.7-9; 41.1-3)

²² Li poorpo ki Babilonn kpanbar Nebukanesar jii Gedalia, wunba tee Ahikam bija, ŋaan tee Safann yaaboonn na, ki teenɔ Juda yudaanɔ, ki jii binba ki u din ki saan namm Babilonn na ki teen u nuu ni. ²³ Ki Juda kunkɔnkɔnna saakab nan kunkɔnkɔnna nba din ki jii bi mɔŋ chab Nebukanesar na nba gbat linba na, ki bi baar Mispa ki pukin Gedalia po. Ŋamme din tee Netania bija Ismael, nan Karea bija Johanann, nan Tanhumef bija Seraya, ki u nyii Netofa, nan Jesania ki u nyii Maaka. ²⁴ Gedalia din yetib a, “N teeni mɔsonn nan i daa tiin Babilonn saakabi.

Karin tiŋ na ni man, kii tee Babilonn kpanbar jiamm, ki bont kur saa saan fanu ki turi.”

²⁵ Naan binn maŋ ŋmaarii ŋanlore ni, ki Ismael, wunba tee Netania bija ŋaan tee Elisama yaaboonn, ki tee kpanbar nikpiimo na, jii jab piik ki saan Mispa ki saa lek Gedalia ki kpiiu. U bia din kp̄ii Israel jab nan Babilonn jab nba koo len na. ²⁶ Li yoo na ki Israel teeb na, paarib nan tarii kur, ki kpab nan kunkonkonna saakab na, din yaat ki saan Ijpt, kimaan bi tiin Babilonn jab na.

*Bianŋinba ki bi nyinn Jehoyachinn dansarik ni
(Jeremaya 52.31-34)*

²⁷ Binn nba ki Efil Merodak dii Babilonn naan na, u din wann Juda kpanbar Jehoyachinn lomm ki nyinno dansarik ni. Linba na din tun Jehoyachinn dansarik koonu bina piintaa nan ŋanlore ni, li ŋmaarii piik nan ŋanlee, dapiinlee nan ŋanlore daare. ²⁸ Efil Merodak din dia Jehoyachinn nan lomm, ki turo baakir nba gar kpanbarlia nba ki bi mun din soorib ki saan namm Babilonn nawa. ²⁹ Jehoyachinn ji din liat u dansarik liant nae ki lia taŋant, ki bia kar nan kpanbar na ki di jeet daar kur, u manfoor ni kur. ³⁰ Daar kur bi din teeno u bonloŋae, u manfoor ni kur.

lxxx

Yennu Gbouj Moor
Bimoba: Yennu Gbouj Moor Bible

copyright © 2003 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bimoba

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

00d89ba0-4677-52d9-9bc5-aa3d7c5c966d